

Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut.) 4.
Telefon: 151. Sürgőnycím:
Közlöny, Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona.
kiadása és rotációs nyomása
Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente
1080, félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lejef
több :: Egyszeri szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej. :: (Bucu-
restiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 47. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1931. február hó 27

Magyar kívánságok

Az országos Magyar Párt parlamenti csoportja nyilatkozatban szökö hozzá gazdasági életünknek legsúlyosabb problémájához, a hivatalos kamatláb kérdéséhez. Hány vállalkozást, jobb sorsra érdemes törekvést tett tönkret a hivatalos kamatláb példa nélkül álló magassága. Kisebbségi érdekeltségünk jogos, méltatlankodása nem jutott el eddig azokhoz a fórumokhoz, akik ebben a kérdésben az ország érdekeit szolgálják akkor, ha meghallgatják azoknak szavát, akik annyira sanyaru helyzetükben, kisebbségi megviseltségükben is tisztán látó szemekkel siratták a süket fülek érzéketlenségét.

Most, hogy főrvényesen akarják szabályozni a kamatlábat, a Magyar Párt a viszonyok komoly mérlegelése után, kéri, hogy tizenkét százalékban jelöljék meg a megegyezéses kamat utját, a főrvényes kamat pedig öt, illetve hat százalék legyen. Megszívlelésre méltó ez a komoly, erélyes hang, amely a problémának egész gondolatmenetében objektivitást és nem öncélúságot képvisel. Egy kisebbségi nemzet komorságából született kritika ez a nyilatkozat, amely fájó példaképpen állítja a pénzügyminiszter elé Európa más államainak kamat-politikáját és azt a keserű konkluziót vonja le, hogy a kamat-politika tereén páratlanul állunk egész Európában, de olyan páratlanul rosszul, hogy egyetlen ország kamatlába sem vetekedhethetik a miénkkel.

A magyar kisebbségi hozzászólás minden egyes mondata szomorú tényeket állapít meg és ezek a megállapítások porolycsapásként kéne, hogy sújtsanak a rendszer fejére, mert a kisebbségi nemzetek nyílt és őszinte jóakarataának bármilyen színben való belállítása mellett, nem lehet azt letagadni, hogy a magyarság parlamenti képviselete az ország javát igyekszik szolgálni, mert az ország java a kisebbségi magyarság java is. Ebben a kérdésben semmi sem választhat el bennünket magyarokat, a többségi nemzetől, a magyar parlamenti csoport tehát nem képviselhet más felfogást, mint amit képviselni kéne a többségi képviselőknek, ha a pártérdekek mögött kikandikálnának egy kissé és szem előtt tartanák azt, hogy ennek az államnak minden polgára azért dolgozik, azért küzd és szenved, hogy kiverkedje magának mindennapi kenyerét. Joggal megkövetelheti tehát mindenki, hogy azok a fórumok, amelyeket Románia társadalmi védő és irányítóként emelt maga fölé, a határokig terjedő szemszöggel figyeljék és orvosolják azokat a problémákat, amelyek életlehetőségeit adnak és ne igyekezzenek letörni az érvényesülésre vágyó energiákat.

Ezt akarja nyilatkozatában a kormánykörök tudomására hozni az országos Magyar Párt parlamenti csoportja, amely a maga önzetlenségének tudatában szerkesztette meg a logikus gondolatoknak azt a sorozatát, amely egy kisebbségi nemzet tapasztalásaiból csöpönt oda az ország politikai vérkeringését szimbolizáló parlamentbe. Ebben a nyilatkozatban minden egyes gondolat kiált önmagáért, kiált az egész ország sorsának jobbrafordulásáért; nem zajoson, nem viharosan, de olyan megdönthetetlen súlyú objektív értelességgel, mintha harangszóval figyelmeztetné a kormányierfiakat a jobb belátás használatlan sürgősségére. A kormányának tehát most módjában áll egy objektív véleményt hallani, mert akár akarja, akár nem, ennek a fészharang kongásának keresztül kell hatolnia végül is az ellátsult dobhártyákon.

Moszkva csalódott

Sztalin elégedetlen a németországi kommunista párttal. Május elsején behozhatják még a mulasztásaikat Bulgáriában is leleplezték a kommunista hálót

Kownón keresztül Moszkvából jelentik, hogy ott nagy csalódást okozott a tegnapi „vörös nap” sikertelensége. Különösen elégedetlen Sztalin a németországi kommunista párttal, mert az ott kialakult kedvező hangulat ellenére nem aknázták ki kellően a helyzetet. A kommunista internacionálé most felhívást intézett az összes kommunista pártokhoz, készítsék elő a május elseji tüntetéseket és ezzel tegyék jóvá a tegnapi kudarcot.

Bulgáriában is rosszul megy a kommunistáknak. Amint Szófiából jelentik, egész Északbulgáriát behálózó kommunista titkos szervezetet leplezett le a rendőrség. Összesen 150 letartóztatást foglalatossítottak. A szervezkedésben főleg intellektuális, ügyvédek, főleg tanárok vettek részt.

Kormánybuktató sajtóirodát állítottak fel Párisban román ellenzéki körök

A legfantasztikusabb hírekkel innen árasztották el a világsajtót a román kölcsön ügyében — A kormány bírja az uralkodó bizalmát

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i sajtó élénken kommentálja Mironescu miniszterelnök tegnapi, parlamenti expozéját, amelyet az összes lapok nagyfontosságúnak tartanak. A kormányhoz közelálló lapok megállapítják, hogy a miniszterelnök tisztázta a belpolitikai zavaros atmoszférát és rámutatott arra a tényre, hogy a kormány életére török akár mesterséges eszközökkel is igyekeztek a kormány ártalmára lenni.

Az ellenzéki sajtó idegesen fogadja Mironescu beszédét és kénytelen konstatálni, hogy a többség még ma is teljes egységben tapsol a kormányelnöknek és támogatja kitűzött céljai elérése érdekében. A lapok tudósításaiból most a kölcsönüggyel kapcsolatosan érdekes hír derül ki. Ezek szerint ugyanis a kormánybuktató körök külön sajtóirodát tartottak fenn Párisban, ahonnan a legfantasztikusabb hírekkel árasztották el a belső lapokat, de a külföldi sajtóorganumokat is. Most azonban ez megszűnik, aknamunkájuk nem sikerült és azok a lapok, amelyek eddig a párisi sajtóirodájának tudósításaiból merítették híreiket, kénytelenek lesznek Bucurestiből keltezni cikkeiket.

Pártkülönbség nélkül szögeznek le a lapok, hogy Mironescu beszédéből a kormány helyzete stabilnak látszik és a miniszterelnöknek

egyáltalában nincs szándékában elhagyni pozícióját.

A kormány megerősödését a Lupta és az Adeverul híradásai is megerősíteni látszanak. Mindkét lap illetékes körökből szerzett információkra való hivatkozással azt írja, hogy 2—3 nap alatt elintézték a kölcsön ügye. Popovici a külföldi bankárokkal már az összes kölcsönügyi mellékkérdéseket letárgyalta és csupán az összeg dolgában nincs még megállapodás.

A lapok a kormány stabil voltát a kölcsöntárgyalásokról érkező kedvező hírekkel kívül még egy másik körülménnyel is alátámasztják. Mironescu miniszterelnök és felesége ma délben ugyanis az uralkodóhoz ebédre voltak hivatalosak és annak tartama alatt a király szívélyesen elbeszélgetett a kabinet fejével.

Értésülésünk szerint a kölcsön amerikai tranche-ának átvételére a National City Bank már hajlandónak nyilatkozott, de mindössze 8 millió dollár összegben. Ez pedig pontosan megfelel ama kölcsön összegének, amelyet a City Bank érdekkörébe tartozó International Telephone and Telegraph Co. a román telefonmonopólium ellenében a bucaresti-i kormánynak nyújtott.

Eleven bacillusokról fantáziált Stirbey herceg az Orient-Expressz-vonaton

Üldözési mániában szenved a herceg, az osztrák rendőrség véleménye szerint — Három ország rendőrségével igazoltatták le a merénylettel megvádolt bucaresti-i kereskedőt

Bécsből jelentik: Jelentették, hogy Linz és Salzburg között lefogták a bucaresti—párisi orientexpresszen egy román alutvalót, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy el akarta tenni láb alól az expresszen utazó Stirbey román herceget. Az állítólagos merénylet, a rendőri megállapítás szerint, Stirbey herceg fantáziájának szüleménye.

A herceg Bruck-Királyhidán, Bécsben és Salzburgban kirohant a vonatról, fellármázta a csendőrséget és azt kiabálta, hogy a vele utazó Perianu román kereskedőnél eleven bacillusok vannak, amelyekkel meg akarja ölni őt. A rendőrség mindhárom állomáson leigazoltatta a kereskedőt és megmotozta, de nem találtak nála semmi gyanúsat, úgy, hogy ismét szabadon engedték. Amikor azután a kereskedőt Salzburgban harmadszor is átkutatták, kijelentette, hogy most már inkább nem utazik tovább és leszáll a vonatról, mert különben Párisig még tízszer is moleszálhatják. Perianu tehát Salzburgban maradt, míg Stirbey herceg továbbutazott Párisba. Az osztrák rendőrség véleménye szerint Stirbey herceg ugylát-szik üldözési mániában szenved.

Gyűlnek az adó-felebbezések az aradi pénzügyigazgatóságon

Megkezdették a kiutalt nyugdíjak kifizetését. Milyen a kilátás az adófronton?

Az aradi pénzügyigazgatóságon szorgalmas tisztviselőkezek dolgoznak az idei adóki-
vetéseken. Tekintettel arra, hogy az idén az
iparosok és kereskedők adója a régi maradt, a
munka gyors tempóban halad előre. Az egyes
bizottságok többszáz ügyet tárgyalnak le na-
ponta. Az elmúlt évi adóalap javarészen meg-
maradt, a bizottság aláírja a jegyzőkönyvet és
ezzel a pénzügyigazgatóság részéről az ügy
befejezést is nyert.

Az adózó részéről azonban nem ez a helyzet.
Már az elmúlt esztendőben is aránytalanul
fölszaporodott a felebbezések száma és ennek
érthető oka a súlyos gazdasági krízisben övö-
kerezett. A kereskedő- és iparostársadalom, de
az intellektuális osztály is ezzel manifesztálta
tiltakozását a mértéktelen adóemelések ellen,
a bajokat nem sok esetben orvoshatta a
pénzügyigazgatóság és ennek meg is volt a
maga eredménye. A gazdasági helyzet szomorú
képe eléggé hű tükörképét adja az elszegé-
nyedett adóalanyok tömegének. Az iparosok és
kereskedők igen tekintélyes része kénytelen
volt beszüntetni üzemet. Az indoklás legtöb-
nyire a túl magas adó volt. El sem képzelhető
tehát, hogy a gazdasági nyomorúság fokozó-
dása mellett nagyobb lett az adóalanyok telje-
sítőképesége, vagy hogy teljesítőképeségük
olyan, amilyen az elmúlt esztendőben volt.

A kincstár nem hajlandó ezt belátni és ha
az adózó megjelenik a kivető-bizottságok
előtt és adójának leszállítását kéri, a pénzügy-
igazgatóság eddigi bánásmódja legföljebb csak
annyiban különbözik az elmúlt esztendőök bá-
násmódjától, hogy udvariasan, de annál hatá-
rozottabban utasítja el a kérelmezőt — felsőbb
utasításra. Az indoklás az, hogy a törvény
adóleszállításról nem beszél és amiről a tör-
vény nem beszél, arról a kincstár sem tár-
gyalhat. A be nem hajtott adók tekintélyes
összege bizonyítja, hogy még a mai szokatlanul
erélyes behajtási rendszer mellett sem le-

het a hátralékok beinkasszálni és ennek nem a
tisztviselők az okai, mint ahogy azt a bölcs mi-
nisterium elképzelte, hanem egyszerűen az az
oka, hogy nincs miből adót fizetni. Az adózó
tönkrement, megszűnt a vállalata, elszűnt a
vagyon, még csak annyi butora vagy ágyneműje
sincs, amiből be lehetne hajtani a kincstár
követelését.

Információink szerint Aradon még soha
annyi adófelebbezést nem nyújtottak be, mint
az idén. A kereskedők és iparosok javarésze
lényegesen kevesebb jövedelemmel rendelke-

Tekintélyes nyugdíjösszeget fizetett ki ma már az államkassza

Ma délelőtt különben értesítést kapott Bu-
curestiből az aradi prefektúra, hogy Marsieu
Iustia dr. prefektus intervenciójára a pénzügy-
minisztérium elküldötte az aradi pénzügyigaz-
gatósághoz rendelkezését, amelyben utasítja
az állampénztárt, hogy fizesse ki az aradi nyug-
díjasok 1931. február elsején esedékesé vált
illetményeit. Az ügyben beszélgetést folytat-

zik, a legtöbben képtelenek a múlt évi adót az
idén is megfizetni. Egyedüli remény a felebbe-
zés és az, hogy a másodfoku fórum mégis csak
figyelembe fogja venni a megdönthetetlen bi-
zonyítékokat és majd leszállítja az adót. A fe-
lebbezések beadásának határideje még egy
esetben sem járt le és az iparosok, kereskedők
és intellektuálisok egyaránt tömegesen árasztják
el felebbezéssel a pénzügyigazgatóságot. Már-
cius első felében fejeződnek be az adóki-
vetések és április elsejével kezd meg a pénzügyigaz-
gatóság a felebbezések tárgyalását. Már erre
vonatkozólag is folynak előkészületek. A pénzü-
gyminiszter ugyanis rendeletet küldött az ara-
di pénzügyigazgatósághoz, amely szerint az
orvosok és az ügyvédek, akik szervezetbe van-
nak tömörülve, beküldhetik megbízottaikat az
adóki-
vető-bizottságba. A delegátusoknak csak
tanácskozási joguk van és adott esetben véle-
ményt is adhatnak.

tunk Cuba pénzügyigazgatóval, aki a követke-
zőket mondotta:

— A Banca Nationalához szóló pénzügy-
minisztériumi kiutalás ma délelőtt érkezett meg
Aradra és így mi már délután meg is kezdtük
a nyugdíjak kifizetését. Eddig is a nyugdíja-
soknak egy tekintélyes számát fizettük ki. A
kifizetések természetesen a holnapi nap folya-
mán folytatódni fognak

Elájult Kun Andor a kihallgatások izgalmai között

Minden jel arra vall, hogy megtette már be-
ismerő vallomását a szigorúan őrzött fogoly

Kolozsvárról jelentik: Két hét sem
kellett hozzá és az ügyészségi cella rideg ma-
gánya teljesen megtörte a feketeesz-kon-
junktura szerencselovagját, Kun Andort. Dun-
ca vizsgálóbírónak az az intézkedése, amely-
vel megiltotta, hogy Kun Andor tíz napon ke-
keresztül bárkivel beszéljen, bevált.

A dözsölő cimborákhoz, hajbókoló cigány-
primáshoz és vidám női társasághoz szo-
kott Kun Andor lelkileg teljesen megtört a
fogságban és egykori hetike fölényét apa-
tikus kétségbeesés váltotta fel.

Legutóbbi kihallgatása alkalmával elájult
a vizsgálóbíró irodájában és amikor nagynehe-
zen magához térítették, sirva köryörgött a
vizsgálóbírónak, hogy engedjen még egy ra-
bot a cellájába, mert az egyedüllét megőrjít.

Dunca vizsgálóbíró szedán délelőtt kelje-
sítette is ezt a kérést és feloldotta a letartó-
zatot fejezt az első szigorú intézkedés alól.
Jogászörökben azzal magyarázzák ezt az
enyhítő intézkedést, hogy Kun Andor már be-
ismerő vallomást tett és ezért nem kell to-
vábbra is magánzárkában tartani.

A gépiróleány

Írta: VÉCSEY LEÓ.

Ó boldog, mámoros korszak, amikor va-
donatuj ruhájában, az addig tilos sétatálcát
kacéran pödörgetve az ujjal között, először
lép az ember az ünnepien hűvös mennybolt-
menyeczeti Aulába, hogy az Alma Mater ün-
caként kezdet szoritson a rektor magnifikusz-
szal és először hallja hivatalosan a neve mel-
lett a bizsergető „ur”-szócskát.

Életem a vilodzó, szivárványszín ködbe
homályló korszakából, ahol a mindenféle für-
gelábu, kacagószemű, játszi szerelmek hatal-
mas karéja mosolyog felém, — mint tarkah-
mes, könnyharmatos virágágy — csak egyet-
len bodros fejecske emléke hanyatlik árnyék-
ba. A szőke gépiróleány. Ahányszor reád gon-
dolkodok, ma is elszorul a szívem s tiz szenvedés-
tépte veráztatta esztendő távlatán át, szegény
és fájdalom felhőzi el az emlékeim azurját.

Alig emlékszem már a megismerkedé-
sünkre. Csak azt tudom, hogy minden reggel
ugyanazon az utvonalon mentem az egyetem-
re és az egyik mellékútcában, amelyen azért
vágtam át, hogy megrövidítsem az utat, vala-
mi kis üzlethelyiség kirakatablakában, pont-
osan mindenmap szembetalálkoztam rámcsovál-
kozó, jiedt szemével, Eleinte mulattatott ez a
játék, ami mind kevesebb, forróbb és közvet-
lenebb lett.

— Ki vagy? — támadtam én.

— Mit akarsz? — védekezett riadtan a
leány tekintete.

Később aztán már meglátsítottam a léptel-
met, ahogy az ismerős kis üzlet elé értem, meg-
akarván hosszabbítani a néma párbeszéd idejét.

— Az vagyok, akit vársz! — ostromoltam
tovább tüzes pillantásokkal.

— Itt vagyok, ha ki akarsz rabolni. —
adta meg magát a leány.

Másnap este megvártam az üzlet előtt.
Könnyen és gyorsan ment a megismerkedés.
A szőke lány kissé szomorú volt, én azonban

jókedvű. Valami kósza, hirtelen ötlettel — tán
az ördög sugta így — azt mondtam neki, hogy
kereskedősegéd vagyok, egy vaskereskedés
alkalmazottja s reggelenként éppen azon — az
uccán vezet az utam az üzletbe. És a minden-
napos találkozás során olyan ügyesen variál-
tam ezt a történetet, fiatal fantáziám annyi
friss és közvetlen epizóddal, mindenféle elgon-
dolt élménnyel gazdagította a képzeletszülte,
egyszerű életet, hogy a szőke kis gépiróleány-
nak pontról-pontra el kellett hinnie mindent.
Ha az első napokban volt is valami halvány
gyanuja, később vakon bízott a szavaimban.

Most már minden este megvártam és el-
kísértem a külvárosba, ahol az édesanyjával
lakott. Az esti séták, mind meghittebbek és bi-
zalmasabbak lettek és bizony nem egyszer erő-
sen vissza kellett tartanom magamat, hogy az
érzés el ne ragadjon és olyan szavak ne tolul-
janak ajkamra, mik sehogysem illettek az egy-
szerű kereskedősegéd gondolatvilágába. Észre
sem vettük és barátságunk olyan bensőséges
lett, hogy mindkettőnknek egyformán érze-
keny fájdalmat okozott, ha valamelyik nap el-
maradt a találkozó. Már feljártam hozzájuk,
megismerkedtem az édesanyjával is, aki olyan
tulzott és alázatos jószággal bánt velem, hogy
mindannyiszor pironkodva hagytam el házu-
kat. A külteki bérházban mindenki tudta ró-
lam, hogy jól kereső kereskedősegéd vagyok
és lassan-lassan a szép szőke lány, vőlegényé-
nek tekintettek.

Lassanként magam is szívesen süppedtem
ebbe a bódító gondolatba, mint valami kényel-
mes szőnyegszékbe. Egészen beleéltem maga-
mat a kettőséletű helyzetbe. Gyakran céloz-
gattam a szőke, fehérarcú leány előtt arra,
hogy önállóitani szeretném magamat s akkor
megházasodnék... És a kis vaskereskedésben
nagyon, de nagyon elkelve az ilyen hóarcú,
szőke tündér, aki rendbentartaná a könyveket
és a pénztárt s a levelzést is önállóan intéz-
hetné.

Késő tavasz felé járt az idő, a második

szemeszter a vége felé hajlott, amikor huszon-
öt válogatott, jóvágású jogászfiú társaságában
elindultam Berlinbe, a német kollégák meghi-
vására, valami nemzetközi diák-sportmérkő-
zésre.

Nekem különösen kapóra jött ez a külföldi
utazás. Azt mondtam a kis gépiróleánynak,
hogy vidéki rokonomat kell meglátogatnom,
aki nagybeteg. Érzékenyen bucsuztam kis
menyasszonyomtól. Az volt a tervem, hogy
külföldről megírok mindent neki, vagy ha visz-
szaérkezem, egyszerűen elkerülöm...

Berlinben mi vittük el az ezüstserleget és
az egyhetes, szédülten diadalmámoros ut vé-
geztével, nagy tömeg fogadott bennünket
otthon.

Azután a sok kacagó, ujjongó paraszos te-
kintet között hirtelen megpillantottam egy jól-
ismert, rémülettől kerekretágult, elnedvesedett
szempárt.

A kis gépiróleány!... Hószin arca — ha
lehetőséges — még áttetszőbb és fehérebb volt,
szőke haja szikrázott a nappényben, égő, szép-
metszésű szája pedig sirásra görbült. És a
szeme, — óh, Istenem! Mennyi tenger szenvedés,
kiegért csalódás, vád és dacos visszautá-
sítás volt ebben az örökosszu tekintetben! Né-
hány másodpercig farkasszemet néztünk s ek-
kor én, valami kegyetlen és vandál paikossá-
gal, külön meghajoltam feléje, tüntetően tisz-
telegve, — úgyhogy szegényke alig tudott el-
rejtőzni a mindenfelől feléje riadó, kíváncsi pil-
lantások elől — aztán megindult a kocsi.

Nem is találkoztam többé a fehérarcú, szo-
moruszemű leánnyal, aki az egyetlen árnyékos
emlék életem e felhőtlen ragyogású messzi hős-
korából. — Kis aranyhátú pille, aki véletlenül
megégette himes szárnyát ifjuságom egykor
oly izzólobogású és gyilkosan tüzes lángjánál...
Kis fénylőszemű, hószin pille, akinek egy de-
resedőfojú törtéletű fiú most elnedvesedő szem-
mel fáradtan és bocsánatot esdően int bucsút,
mint az eliramodott, vissza nem csalogatható
boldogságnak.

Általános vasutas-sztrájk tört ki Spanyolországban

Utász-csapatok bonyolítják le a forgalmat. Kizárták munkásaikat az automobil-társaságok

MADRIDBÓL jelentik: A spanyol vasutasok szövetsége ma kimondta az általános sztrájkot, mert a kormány követeléseinek csak egy részét volt hajlandó teljesíteni. A kormány intézkedé-

seire utászcsapatokat küldtek ki a forgalom lebonyolítására. A zavart növeli még az a körülmény, hogy a spanyol automobil-társaságok kizárták munkásaikat, mert ezek béremelést követeltek.

Csak korteskedésre jó az anyanyelv szabad használatának joga

Hegedüs Nándor fel-tűnést keltő interpellációja a kamarában.

Egy primár, aki ellen sikkasztás miatt eljárás folyik — Raducanu és Ioanitescu éles párbaja Madgearu: Megváltoztatjuk az alkotmányt, ha a szindikalizálás alkotmányellenes

Bucurestiből jelentik: A kamara mai ülésén Negura liberális aziránt panaszkodik, hogy a közigazgatási törvény alkalmazásával kapcsolatosan törvénytelen ségek történnek. Liberális városi tanácsokat oszlatnak fel és nemzeti-parasztpárti interimár-bizottságokat neveznek ki helyükbe. Mihalache belügyminiszter maga adja meg a választ és kijelenti, hogy amiről Negura beszél, az éppen a liberális rezsim alatt történt meg. A liberális kormány szokása volt az, hogy az előtte uralkom volt párt valamennyi hatósági funkcionáriusát eltávolította helyéről. Reutu kormánypárti szintén Negurával polemizál és csodálkozik azon, hogy olyan primárt vesz védelembe interpellációja során, aki ellen 2 millió 800 ezer lej sikkasztása miatt bünyvádi eljárás van folyamatban.

Lupu: Nincs még egy pár doroloiu-i képviselő, aki ezt a kérdést feszegetse?

Pop C. István: Ha Lupunak szót fogadnák, ő sohase beszélhetne a kamarában...

Tiltakozás a kétnyelvű plakátok ellen

Hegedüs Nándor magyarpárti az állam-biztonsági hivatalok ama rendeletét említi fel, amely szerint minden kisebbségi falragaszt és röpiratot román nyelven is ki kell nyomtatni. Ez a rendelkezés szerinte beleütközik a kisebbségi védelemről szóló nemzetközi szerződésbe, különösképpen pedig az 1919-es párisi egyezménybe, amely kimondja, hogy a kisebbségek szabadon használhatják anyanyelvüket, vallási, kereskedelmi, ipari, szóval magánéletükben. A rendelet különben költségeket is okoz, mert a kétnyelvű szedés pénzbe kerül. Beszéde végén elmondja, hogy a legutóbbi bihari választás alkalmával a liberálisok és a nemzeti-parasztpárt a választási korteskedés során a magyar lakosság között magyar nyelvű választási röpiratokat, falragaszokat terjesztettek. Nem kér egyebet, csak annyit, hogy a kisebbségben élő magyarság úgy használhassa anyanyelvét, ahogy az a kormánypártnak a korteskedés során megengedett volt.

A telefonársaság nem tett eleget egyik kötelezettségének

Báraosi kormánypárti interpellációt jegyez be a CFR. munkáspénztárában történt visszaélések ügyében. Radulescu kormánypárti csatlakozik Bárdosi interpellációjához, de tiltakozik az ellen, mintha a visszaélések a jelen kormány uralma alatt történtek volna.

Raducanu közlekedésügyi miniszter szólalt fel ezután és elmondja, hogy a sikkasztókat ő adta át az ügyészségnek. Megállapította,

Loucheur elkészült jelentésével a trianoni szerződésekből folyó kötelezettségek szabályozásáról

Párisból jelentik: A képviselőház külügyi bizottságának ülésén Loucheur bejelentette előadói jelentését azon törvényjavaslat tárgyában, mely a trianoni szerződésekből folyó kötelezettségek teljes és végleges szabályozásáról szól és az 1930 évi április 28-iki párisi egyezmény ratifikálására vonatkozik. A bizottság rövid eszmecsere után egyhangulag hozzájárult és elfogadta Loucheur javaslatát.

hogy a visszaélések 1924-től csaknem egészen 1930-ig tartottak, amikor is végül leleplezték őket. P. R. Ioanitescu kéri az interpellációra a sürgősség kimondását, kéri az akták rendelkezésére bocsátását, de amint kijelenti, nem úgy, ahogy az ITT ügyében bejelentett interpellációja alkalmával történt, amikor az aktákat sehogyan sem akarták tanulmányozás végett átadni neki.

Raducanu: Mi nem akarunk semmit sem eltussolni. Nekünk semmi közünk a sikkasztókhoz.

Újra kísért az alkotmány megváltoztatásának gondolata

Madgearu: Ha a javaslatban tervezett szindikalizálást alkotmányellenesnek fogják tekinteni, nem marad más hátra, mint megváltoztatni az alkotmányt, amely nem állhatja útját az ország fejlődésének. Az alkotmány fölött áll az ország, amely nem lehet magánérdekek rabja és amelyet meg kell szervezni a nemzetgazdasági fejlődés irányában.

Costinescu (liberális): Egy miniszter nem jelentheti ki, hogy megváltoztatják az alkotmányt.

Olesó Ieltári árusítás Kerpelnél.

A polémia mind élesebb lesz, a vita személyi térére csap át, amelynek során Ioanitescu így csattan fel:

— Én nem kértém az Ön tárcáját, amint azt Ön tette velem. Kész vagyok a szószékéről is tisztázni ezt az ügyet. Arról van szó, hogy az Ön magatartását a Casa Muncii ügyében kifogásoltam. Kértem az erre vonatkozó aktákat, mint ahogy az ITT. aktáit is igyekeztem kézhez kapni, mert rá akartam mutatni, hogy a telefonársaság a személyzetnek csak az egyhatodát vette át, holott az egyharmadát kellett volna. Csak aktákat kértem Öntől, egyebet nem, legföljebb azt, hogy haladéktalanul publikálja lemondását.

Raducanu nem hagyja válasz nélkül Ioanitescu felszólalását és kijelenti, hogy munkássága és becsületessége juttatta a miniszteri székbe, amelyet nem kért magának. Ioanitescu replikájában nem fogadja el a miniszter szavait. Nagynehezen elül a zaj és a kamara hozzálat a kamatuzsora elleni törvényjavaslat vitájához.

A szenátusban szokatlan élénkség uralkodott a gabona értékesítéséről szóló törvényjavaslat vitájának alkalmával. Constantinescu Tancred az első felszólaló, aki elismeri, hogy a kormány jó intenciókkal jött, azonban a malmok szindikalizálását alkotmányellenesnek tekintti.

Madgearu: Mi esküt tettünk az alkotmányra, de azért lehet az a meggyőződésünk, hogy az nem felel meg az ország követelményeinek. Nincs semmi akadálya annak, hogy alkotmányos úton magán az alkotmányon ne történhessék változás. De remléem, erre nem lesz szükség.

Bratu elnök megállapítja, hogy már több Kormány tervbevette az alkotmány módosítását.

Több jelentéktelen felszólalás hangzott el ezután a törvényjavaslat vitája során.

! VINE !

TELEGRAMA

! JÖN !

The Rennger's Európa legjobb 10 tagu symphonikus jazz zenekarának

vendégszereplése március 1-től néhány napig a

Fehér Kereszt télikertjében.

Este 8 órától.

Rendes kávéházi árak.

Belépődíj nincs.

Oriási tűz pusztított Londonban

50 kerület tűzoltóságát vezényelték ki az oltásra

Londonból jelentik: A keleti városrészben szerdán délelőtt nagy tűz pusztított. A „Néppalota” néven ismert hangversenypalotában tűz ütött ki, amely olyan nagy arányokat öltött, hogy ötven kerület tűzoltóságát kellett kivezényelni a tűz lokalizálásához.

A környező házakat az a veszedelem fenyegette, hogy a lángok ide is átcsannak, a többszáz tűzoltó önfeláldozó bátorsága azonban hamarosan elhárította ezt a veszedelmet. A néppalota majdnem teljesen leégett. Az oltási munkálatok során több tűzoltó súlyosan megsebesült. A tűzokozta kár igen nagy.

Taranu Viktor pénzügyi inspektor felfüggesztette a nagyszalontai adóhivatal egész személyzetét

Évekre visszamenőlegesen sikkasztásokat állapított meg a bizalmas vizsgálat — Visszafizették már az elsikkasztott összegeket —

Szalontáról jelentik: Az elmúlt héten a pénzügyminiszteriumba bizalmas jelentés érkezett be. A feljelentést Pop Vasile szalontai adóhivatali tisztviselő tette Gheorghiu adóhivatali főnök ellen. A feljelentés alapján Taranu pénzügyi inspektor Bateala pénzügyigazgató társaságában szállott ki a nagyszalontai adóhivatalba és megállapították, hogy a feljelentés adatai megfelelnek a valóságnak. Hamis nyugták segítségével 90 ezer lej sikkasztottak el 1929-ben. A sikkasztásban Gheorghiu főnökön kívül Berindea Pataki és Cristea percep-

torok, sőt maga a feljelentő Pop Vasile is bé vannak keverve. A vizsgálóbizottság évekre visszamenőleg vizsgálja felül az adóhivatal könyveit, mert a már felfedezett sikkasztáson kívül még más szabálytalanságok is mutatkoznak. Taranu inspektor saját hatáskörében

a sikkasztásban bűnös adóhivatali személyzetet felfüggesztette,

a fegyelmi eljáráson kívül a bünyvádi eljárás is megindul ellenük, annak dacára, hogy az elsikkasztott pénz már visszafizették.

Viharok között szavazott meg a városi tanács szubvenciót a kormányzáságnak

A liberális tanácsstagok támadása a kormányzáság ellen — „Lehet, hogy Aradra kerül a kormányzásági székhely“

Eles szóváltás a mozik állítólagos 10 milliós deficitje körül

Hatalmas vihar tört ki a városi tanács mai ülésén, a tárgysorozat egyik pontja körül. A kormányzáságnak adandó 150.000 lejes szubvencióról volt szó és a város vezetősége — mint ismeretes — elhatározta, hogy egyirányú javaslatot tesz a tanácsnak, adja meg a kért szubvenciót. A liberális tanácsstagok már jóelőre koncentrált támadásra készültek és amint elérkezett a kritikus pont, a támadások nyomban meg is indultak. Lutai Cornel dr. polgármester javasolta a kormányzáság által kért összeg megadását azzal az indoklással, hogy a temesvári kormányzáság jóakarattal intézi Arad ügyeit és miután még nem rendelkezik megfelelő bevételi forrásokkal, támogatni kell ezt az indítványt.

Pausesti: Adja el a kormányzáság a másfél milliós autóját...

A polgármester végül javasolja, hogy abban az esetben, ha a tanács nem akarja a teljes 150.000 lejt megadni, határozza meg a szubvenció összegét. Constantinescu Sándor az első felszólaló, aki határozottan állást foglal a szubvenció megadása ellen. Nem érdem, ha a kormányzáság jóakarattal intézi el az aradi ügyeket, mert ez kötelessége. Ennek ellenében nem kérhet szubvenciót. Szerinte a kormányzáság még nem igazolta be létjogosultságát, miután egyszerű iktatóhivatal szerepét játsza és mindössze annyiból áll a működése, hogy az aktákat továbbküldi az egyes minisztériumoknak. Ezenkívül olyan kiadásokat eszközöl, amelyekre nincs szükség.

A kormányzáság jóindulata Aradváros iránt

Lutai dr.: Lehetséges, hogy Aradra helyezik a kormányzásági székhelyet és akkor nagyobb áldozatokat kell hoznunk érte. Temesvár mástól milliót áldoz erre a célra.

Pausesti: Ha idekerül a kormányzásági székhely, akkor majd beszélünk az áldozatokról is. Bár könnyen lehetséges, hogy sem itt, sem ott nem lesz kormányzáság.

A polgármester kifejti ezután, hogy a kormányzáság jóakarata sokat jelent a városnak. Más hatóságok nem ilyen jóakarataiak, így a munkaügyi felügyelőség feljelentéseket küld a város ellen és hasonlókat tesz a pénzügyigazgatóság a színházi szerződés és moziüzemekből kifolyólag. Még a belügyminisztériumban sem talál oly hathatós támogatóra a város. Ursu János dr. szintén a szubvenció megadása ellen foglal állást. Semmitsem szabad adni — jelenti ki. — A vita során Pausesti felugrik és ezeket kiáltja a polgármester felé:

— Ha az uraknak annyi pénzük van, akkor teddzék a tízmilliós hiányt, amely a pénztárban felmerült, mert a moziknál és autobuszoknál tavaly tízmillióval többet kötöttek, mint amennyit bevételük volt. S ezért deficités a zárszámadás.

Lutai dr.: Ez nem igaz. Bárki mondta Önnek, nem mondott igazat. Ha tízmilliós hiányok lennének, a felettes hatóságok már régen eljártak volna az ügyben. Nekünk, a város vezetőségének van anyagi felelősségünk ebben a kérdésben.

Parázs vita az előző rezsim deficitje miatt

Vihar támad és a polgármester kijelenti még, hogy az elmúlt évben tíz millióval kisebb volt a bevétel az előirányozottnál, de ezzel szemben ugyanennyivel kevesebbet költött a város, úgy, hogy semmiféle deficit nincs.

— Rendelkezésre állnak bármelyik na-

pon az erre vonatkozó akták és arra kérem, győződjön meg állítása helytelenségéről. Nem szabad a levegőből kapott információkat így a tanács elé vinni — kiáltja Lutai dr. Pausestinek.

A vitába most már Raicu Aurel dr. alpolgármester is beleszól és Pausesti felé kiáltja:

— Nekünk kellett az előző rezsim milliós deficitjeit kiegyenlíteni. Ott voltak deficitek.

— Semmi közöm hozzájuk — replikázik

Arad aranyifjusága a Miss Arad-estély rendezői gárdájában

Szinte naponként folytat beható megbeszéléseket az a buzgó rendezői gárda, amely a március 7-iki táncos teastéllyel egybekötött Miss Arad-választást rendezi és amelynek tagjai ismert aradi aranyifjak. — A rendezőség minden rendelkezésre álló eszközt felhasznál arra, hogy az Aradi Közlöny estélye minél hangulatosabb, minél káprázatosabb legyen, mert az a cél, hogy a közönség vidám hangulatban töltse a március 7-ike éjszakáját. Az aradi és aradmegyei szépségek káprázatos felvonulása pedig olyan látványnak ígérkezik, amilyenhez hasonló Aradon még nem volt. A nagy érdeklődést minden frázisnál jobban jellemzi az a körülmény, hogy naponként tucatjával érkeznek kiadói hivatalunkba a kérdezősködő levelek, amelyek a Miss Arad-választás és estélyünk részletei iránt érdeklődnek.

Ujra le kell szögeznünk, hogy az estély

Töltse ki és jelentkezzen vele a szelvényen közölt fényképészek egyikénél

Miss Arad

Alulírott

részt veszek

a Miss Arad-versenyen és feljogosítom az Aradi Közlönyt és a Színházi Eletet, hogy fényképemet közölje.

Ezen szelvény felmutatóinak a Nagy Géza és Weisz Lipót 16-téri fényképészeti műtermek díjtalan felvételt készítenek és eljuttatják az Aradi Közlöny-höz ezen szelvényvel együtt.

Már kész felvételemet csatoltan küldöm meg a Miss Arad rendező-bizottságának.

Aláírás: _____

Pontos cím: _____

Mussolini 300 lirát küldött egy Nagyváradon élő munkanélküli olasznak

A bukaresti olasz követség útján a Banca Marmorosch fizette ki a Duce adományát.

Nagyváradról jelentik: Jellemző esemény, amit alább következik és egyuttal beszédes példája annak, hogy a nagy olasz diktátor Mussolini nemcsak a rakétás szavaknak és a színes illúzióknak az embere lehet, hanem a gyakorlatban a reális hasznos megnyilatkozásnak is a jelét tudja adni akkor, ha olasz honfitársáról van szó. Ezen elismerést nyugtázó sorok után átadjuk a szót annak a Nagyváradon élő olasz munkásnak, aki mint háborús hadifogoly maradt a városban és megtanult magyarul és románul is. Évek óta dolgozik szorgalmasan ez a derék-és történetesen munkás olasz.

Pár hónap óta azonban befellegzett a mi szimpatikus olaszunk felett is, nem volt képes

viszsa a tanácsos — nem voltam tagja a múlt városvezetőségnek.

Elfogadják a hivatalos javaslatot

Végre lecsillapodott a hangulat és ezután Lőcs Rezső dr. szólalt fel, aki szomorúan találja ugyan azt a helyzetet, hogy a városnak kell vállalnia állami kiadásokat, de el kell fogadni a város vezetőségének javaslatát. Meg kell adni a város is azt, ami jogosan megilleti. A befolyt látványossági adókból, bélyegilletékekből megfelelő rész jár a városnak, amely azonban nem kapja meg rendesen ezt a járandóságot. Javasolja, hogy a tanács intézzen feliratot a miniszterelnökhöz és a belügyminiszterhez s követelje a neki járó összegek kifizetését. A tanács elfogadja a hivatalos javaslatot, amely Arad 150.000 lejes szubvenciót ad a kormányzáságnak, majd egyhangúlag elfogadja Lőcs dr. indítványát is.

Kérdezősködő levelekkel árasztják el az érdeklődők az Aradi Közlöny kiadóhivatalát

alkalmával szigorúan fogjuk alkalmazni feltételeinket,

amelyeket a választás elején és mai számunkban is közöltünk és amelyek megállapítják, kik jelölthetnek magukat az Aradi Közlöny Miss Arad-versenyén. Az a körülmény, hogy valaki beküldötte fényképét, vagy pedig valamelyik általunk kiállított tablón szerepel, még nem jelenti azt, hogy a zsüri meg ne állapíthassa, miszerint valamelyik jelentkező nem felel meg az előírt feltételeknek.

Már csak néhány nap áll azoknak rendelkezésére, akik részt akarnak venni szépségversenyünkön és ezért felkérjük azokat, kiknek ilyen szándékuk van és még nem küldték be fényképüket, juttassák el kiadóhivatalunkba, vagy pedig jelentkezzenek szelvényünkkel az általunk megjelölt két fényképész egyikénél.

Töltse ki és jelentkezzen vele a szelvényen közölt fényképészek egyikénél

Miss Arad

Alulírott

részt veszek

a Miss Arad-versenyen és feljogosítom az Aradi Közlönyt és a Színházi Eletet, hogy fényképemet közölje.

Ezen szelvény felmutatóinak a Nagy Géza és Weisz Lipót 16-téri fényképészeti műtermek díjtalan felvételt készítenek és eljuttatják az Aradi Közlöny-höz ezen szelvényvel együtt.

Már kész felvételemet csatoltan küldöm meg a Miss Arad rendező-bizottságának.

Aláírás: _____

Pontos cím: _____

munkaalkalmat találni és mint munkanélküli lézengett, járkált. Felkereste régi ismerőseit, akiktől bizony nem igen kapott megbízatást. Végül is egy merész ötletre gondolt és a gondolatot mindjárt tett is követte. Egy fehér árkuspapíron zengő és dallamos olasz nyelven egy levelet intézett Mussolinihoz, a szocialistából fasiszta diktátorra változott hatalmas ducéhoz.

A levelet a várad olaszunk szépen felbelyegezte és Mussolininak Rómába elküldötte. Aztán várt... De nem kellett sokáig várakoznia, mert levele elküldésétől számított 8 nap múlva a mi derék olaszunkat a Banca Marmorosch várad fiókjához hívták és kifizettek részére 300 lirát, ami 2600 lejt tett ki.

A pénz felvételekor közölték azt is vele, hogy a nevezett összeget Mussolini utaltatta ki számára a bukaresti olasz követség útján arra a panaszos levélre, amelyben feltárta a duce előtt munkanélküliségét.

Valódi Hochberger Leipzig Blockmaltz

és Eucalyptus Menthol Bonbon

minden cukorka- és csemegetizletben kapható.

Manoilescu kényszerszindikálizálási terve ellen demonstrált az aradi Kereskedelmi és Iparkamara gyűlése

Rácz Sándor dr. nagykonceptiójú beszédében katasztrófálisnak minősítette a javaslat megvalósítását — A kiskereskedők súlyos sérelmeit őszintén tárták fel a felszólalók

Nagyobb megértést vár a hatóságtól Aradváros kereskedelmi parlamentje

Rendkívül érdekes tárgysorozattal tartotta meg havi rendes közgyűlését az aradi Kereskedelmi és Iparkamara, amelyen beható tárgyalás alá került Manoilescu ipar és kereskedelemügyi miniszter annyit vitatott kényszerszindikálizálási javaslata. Mint emlékeztet, a Kamara leghatározottabb tiltakozását jelentette be a tervezet ellen. A közgyűlést Mateescu István elnök nyitotta meg, aki kegyeletteljes szavakkal parentálja el a Kamarának az elmúlt hetekben elhunyt, érdemes és közbecsülésben álló tagját: Bársony Andort. Az egybegyűlt tanácsstagok felállással adóztak Bársony Andor emlékeztetének.

Ezután Pacuraru főtitkár románul és Falus Lajos dr. titkár magyarul jelentette be, hogy a temesvári kormányzóság jóváhagyta a Kamara belső szabályzatát. Előadta, hogy a Kamarák Szövetsége értesítést küldött arra vonatkozólag, hogy a CFR. igazgatótanácsa

Nélkülözi a jogalapot a kormányzóság maximálása

Ezek után az aradmegyei malmosok egyik súlyos sérelme került tárgyalás alá. A temesvári kormányzóság 6397—1930. számú rendelete ugyanis maximálta az őrlésre kerülő buza után a vámmalmok által szedhető vámot. A malmosok ezt a rendeletet a megyei tanácskoz felebbezték meg, amely megállapította, hogy a maximálás minden jogalapot nélkülöz. Az ügy most kerül a felebbezési bizottság elé, ahol a Kamara ugyanezt az álláspontot igyekszik majd képviselni.

A bacăui Kamara átiratát ismerteti ezután Pacuraru főtitkár. A bacăui Kamara ugyanis átküldte azt a memorandumát, amelyet az új szesz törvényel kapcsolatban küldött a pénzügyminiszteriumba. A memorandumban a bacăui Kamara kéri, hogy szállítsák le az italmérési engedélyek kiváltása után fizetendő illetéket és erre vonatkozólag adjon halasztást a kereskedőknek a pénzügyminiszterium. Kéri továbbá az italmérési illeték eltörlését, valamint azt, hogy a termelőknek is adjanak italmérési engedélyeket. Az aradi Kamara hasonló értelemben írt fel a pénzügyminiszteriumba.

Engel Gyula a fűszerkiskereskedők szindikátusának képviselőjében az egészségügyi törvény applikálásával kapcsolatos kilengéseket tette szóvá:

— Ezt a törvényt úgy alkották meg, — mondotta — hogy ember legyen az a kiskereskedő, akit ne lehessen kihágáson rajtakapni. Aradváros főorvosi hivatala nem egy esetben úgy hajítja végre a törvény intézkedéseit, hogy annak rendszeren kismemberek, kiskereskedők isszak meg a levét.

Bírságolják a kiskereskedőket

Felemlít egy példát, amely szerint a főorvosi hivatal közel húsz kiskereskedőnél lefoglalt, lezárt bádogdobozokban lévő, fogyasztásra szánt olajokat és a kereskedőket ezért a „kihágásért” fejenként 1000 lejre bírságolta meg. A kereskedők felebbezték a törvényszékhez, ahol 17 kereskedő közül 16-ot elítélték és egyet felmentettek. Egy másik eset kapcsán felemlíti, hogy a főorvosi hivatal két orvosa a város két távol eső részén szeszitalokat vizsgált meg. Két kiskereskedőtől analízis végett elvittek egy-egy fél liter rumot. Az analízis megállapította, hogy a rum olyan festőanyagokat tartalmaz, amelyek az egészségre nagyon nem károsak, de amelyeket az egészségügyi törvény nem engedélyez. A két kereskedőt, annak ellenére, hogy számlával tudták igazolni, hogy a rumot ugyanattól a nagykereskedőtől vették és így a festőanyagokat nem ők keverték abba, mégis ezer-ezer lej pénzbüntetésre ítélték. Engel kéri a Kamarát,

revideálni készül az 1930. szeptember elsején életbeléptetett áruszállítási tervét és ezért kéri a Kamara tagjait, hogy juttassák el erre vonatkozó javaslataikat a titkársághoz, amely azokat aztán a Kamarák Szövetségéhez továbbítja. Rávilágítanak arra, hogy egyes gazdasági jellegű törvények és rendeletek nagyon sok olyan formalisztikus, bürokratikus intézkedést tartalmaznak, hogy a szó szoros értelmében megbénítják a gazdasági élet természetes menetét. A kormány külön bizottságot alakított ezeknek a bürokratikus intézkedéseknek eliminálására és ezért külön kéri a Kamarát tagjait, hogy juttassák el erre vonatkozó hozzászólásaikat, amelyeket a kormánybizottsághoz fog a Kamara továbbítani. Ismertetik ezután a közszállítások racionalizálására vonatkozó törvénytervezetet, amely bizonyos előnyöket biztosít a belső földi cégek számára és erre vonatkozólag is kéri a tagok hozzászólásait.

hogy járjon el a városi főorvosi hivatalnál, hogy ott a legnagyobb jóakarattal kezeljék a kiskereskedők ügyeit és ne büntessék meg őket olyan esetekben, amikor nem ők a hibásak. Ugyanakkor pedig kéri azt is, hogy azokban az esetekben, amikor a törvényszéken egészségügyi kihágással kapcsolatos ügyet tárgyalnak, küldjék ki oda a kamara ügyészét is. Erdős Pál hasonló anomáliákat ismertet. Kifejtette, mennyire szükséges, hogy hasonló tárgyalásokra szakértőket is hívjanak meg. Pacuraru főtitkár annak tisztázását kívánja, hogy törvényellenesség történt-e, vagy pedig csak helytelenül értelmezték a törvényt, de kérésben helyezi, hogy a Kamara mindent el fog követni a kiskereskedők érdekeinek védelmében.

Nem sújthatják a szeszt helyi érdekű adókkal

Reusz Miklós dr. felszólalásában a szeszkereskedőknek és szeszgyárosoknak egy másik sérelmére világít rá. Az új szesz törvény második paragrafusa ugyanis kategorikusan úgy intézkedik, hogy szesz italokra és szesztermékekre semmiféle helyi jelentőségű adó ki nem vehető. Ennek ellenére Aradváros a törvény életbeléptetése óta is szokás szerint kiveti a szesz italokra a kövezet-, érték-, stb. vámokat és illetéket. Hogy ez mennyire nem jogos, azt bizonyítja az is, hogy Nagyvárad nemcsak

A külföld könnyen megszoríthatja az ország ipari hitelét

— A kényszerszindikátusoknak nemcsak az a célja, — folytatta általános érdeklődés közepette Rácz Sándor dr. — hogy erőszakkal tegye boldoggá az iparvállalatokat, hanem az is, hogy a szindikátusok vezetősége, amely így közvetlen állami fennhatóság alá kerül, megállapítsa az árakat is. Hogy ez a komplikált kalkulációval dolgozó iparvállalatoknál milyen nehézségeket okoz, azt talán nem kell külön mondani. Meg kell állapítanom, hogy ez a törvényjavaslat alapján dönti meg az individualista, kapitalista termelési rendszert. A kényszerszindikátusokat különben az adózás szempontjából is igénybe akarják venni, mivel az adók behajtásáért is felelőssé akarják őket tenni. A külföldnek azonban nem indifferens, hogy Romániában szindikátusba vannak-e tömörítve a vállalatok, vagy sem. Egészen bizonyos, hogy megvalósítása esetén a külföld meg fogja szorítani az ország iparának nyújtandó

hitelét. A javaslat különben kilátásba helyezi, hogy a szindikátusoknak maga az állam fog hiteleket, kölcsönöket nyújtani. Ezt azonban sehogy sem tudjuk elképzelni akkor, amikor az állam maga fut külföldön kölcsönökért és nem tudja megkötni azokat. Ismételt hangsúlyozom, hogy határozottan tiltakozunk kell a javaslat ellen, mivel katasztrófát jelentene az ország számára.

liogy eltörölte ezeket a vámokat és illetékeket, hanem a törvény megjelenésének idejéig vissza is térítette azokat. Kéri a kamara intervencióját ebben az ügyben.

A tárgysorozat legérdekesebb pontja: a romániai ipar kényszerszindikálizálásáról szóló törvényjavaslat kerül ezután megvitatás alá. A kamara titkárai ismertetik a kamara hivatalos álláspontját a törvénytervezettel szemben. Manoilescu miniszter által elképzelt cél röviden összefoglalva az ország iparának államilag való koncentrációja, az ipar racionalizálása, a termelési költségek csökkentése és ezeknek eredményeképpen a különböző árucikkek árának leszállítása lenne. A cél üdvös és szép, de le kell szögezni, hogy a kamara elvi ellensége minden kényszernek. A törvényjavaslat különben az alkotmányba is ütközik, mivel éles ellentétben áll annak huszonkilencedik cikkével, amely szerint senkit sem lehet kényszeríteni arra, hogy valamely szövetségbe — tehát szindikátusba is belépjen. Ellenkezik az alkotmány szíztizenkettedik cikkével is, amely ugy intezkedik, hogy monopol-jogot csak az állam, megve, vagy község kaphat. Az pedig, hogy a szindikátusok egyedárusítási jogot kapnak bizonyos árucikkek eladására, egyet jelent a monopollal. Leszögezendő, hogy a szindikálizálás eredményes csak ott lehet, ahol azonos erők egyesüléséről van szó, nem pedig nagy, közep és kis-iparvállalatok tömörüléséről. A kényszerszindikátusban különben is elvesznek az egyéni kezdeményezési erők. A kamara tehát a szabad szindikátusok mellett foglal állást, amelyeknek megerősítését nagyon könnyen elő lehetne segíteni adó, vám, fuvar stb. kedvezményekkel. Élesen elítéli a kamara a javaslat tizennegyedik paragrafusát, amely a nagyobb városokban detail-üzletek felállítását rendeli el és amely ezáltal tönkretenné, megsemmisítené a kereskedelmet.

A bolsevista gondolat csirái

— Ebben a tervezetben bolsevista gondolat csiráit véljük fölledezni — konkludál a jelentés — és éppen ezért a leghatározottabban tiltakozunk kell a szabad kereskedelem ellen tervezetét támadás ellen.

A kamara állásfoglalásához általános érdeklődés közben szól hozzá Rácz Sándor dr., aki kifejti, hogy a javaslatot tulajdonképpen nem annyira jogügy, mint inkább gazdasági szempontból kell megtárgyalni. Megállapítja, hogy a javaslat szindikátusoknak minősíti a kartelleket is és ezért kevesebb is lehet ellene az ellenvetés. A kartellkérdés szabályozása ellen pedig kifogást nem nagyon emelhetünk. Azonban erőlesen kifogásolunk kell az államhatalom beavatkozását a termelési rendbe és éppen ezért elvetendőnek tartja a kényszerszindikátust. Ha az egyes termelési ágak a tömörülés kényszerűségét érzik, azok amugy is tömörülni fognak és nem kell őket kényszerrel erre szorítani.

hitelét. A javaslat különben kilátásba helyezi, hogy a szindikátusoknak maga az állam fog hiteleket, kölcsönöket nyújtani. Ezt azonban sehogy sem tudjuk elképzelni akkor, amikor az állam maga fut külföldön kölcsönökért és nem tudja megkötni azokat. Ismételt hangsúlyozom, hogy határozottan tiltakozunk kell a javaslat ellen, mivel katasztrófát jelentene az ország számára.

A közgyűlés élénk helyesléssel fogadta Rácz Sándor dr. beszédét, majd pedig Mateescu elnök javaslatára kimondották, hogy a törvényjavaslat tanulmányozására szűkebb bizottságot küldenek ki, amely előkészíti azt a memorandumot is, amelyet a kamara a miniszteriumhoz felküld. A közgyűlés jóváhagyta az 1930-as év zárszámadásait és az elhunyt Brata Sándor helyére beválasztotta Iovin Györgyöt, míg a megalakulandó fegyelmi-bizottság tagjainak sorába Rácz Sándor dr.-t választották be.

ABBZIA

REGINA HOTEL STIFANIE

Vámmentes zóna. — Redukált á. — 150 szoba és apartement. — Fürdőzenekar és házi zenekar. — Golf — Májustól furdőszezon.

Ugyanazon vezetés alatt: **PALACE HOTEL.**

E. KUNZ.

Szép tavasz az Adrián.

H I R E K

Mennyit ér egy elcsábított feleség?

Mulatságos jelenet folyt le tegnap a párisi V. kerületi törvényszéken. Egy válópert tárgyaltak és a válóper sértettjének személye nem is annyira érdekés, mint a két fél ügyvédje. Az egyik M. Lucien Weill, a másik M. Paul Francois és az ő személyük zsutolt házat vonzott a bíróság tárgyalótermébe. A várt szenzáció nem is maradt el. Lucien Weill, a férfi ügyvédje felállt és beszédet mondott, amelynek végeredménye az volt, hogy a férfi szívesen megbocsát feleségének, el is váltik tőle, azonban az asszony szeretőjétől — tudniillik ő volt a válás oka — ötvenezer frank fájdalomdíjat kér.

Az ellenfél ügyvédje, Paul Francois ez ellen hevesen kikelt és hangsúlyozta, hogy a férfi ügyvédjének ajánlata erkölcsstelen. Viszonzásában Weill ügyvéd kifejtette, hogy a férfi, aki évekig eltartotta feleségét, bizonyára azért, mert szerette, súlyos lelki vánságon ment keresztül, amikor az asszonyról le kellett mondania. Munkaképessége is csökkent, tehát kártérítés jár neki.

A bíróság hosszas tanácskozás után úgy döntött, hogy a feleség szeretője köteles megfizetni az ötvenezer frank kártérítést. Ezzel szemben a házastársak nem békültek ki és ezért a bíróság kimondta a válást is.

— Aradi meteorológiai jelentés. Február 26-án: Hőmérséklet: — 2, + 4 C. Légnyomás: 764—762 mm. Nedvesség: 49—76%. Prognózis. Február 27-re: Borult, enyhe, kissé csapadékos (esős) idő, fokozatos hőemelkedéssel.

— SZIGORU ZENETILALOM. Február 27-én, a hójt első péntekén mindennemű zenés mulatság szigoruan tilos. Ezen a napon színház- és mozi-előadások sem tarthatók. Látványosságok rendezése pedig pénteken és szombaton nincs megengedve.

HIR A PREFEKTUSOK TERVBÉVETT ELMOZDÍTHATATLANSÁGÁRÓL. Bucures-tiből jelentik: A fővárosi lapok nagy cikkekben foglalkoznak a közigazgatási törvény módosításának ügyével és azt a kétségtelenül érdekes hírt közlik, hogy a belügyminiszter új rendelkezést akar keresztülvinni a módosítás keretében. Nem kevesebbről van szó, minthogy a törvény kimondaná a megyei prefektusok elmozdíthatatlanságát. A kormány intenciójának híre politikai körökben nagy szenzációt keltett.

— Kormányfőtanácsossá nevezték ki az Angol-Magyar Bank ügyvezetőjét. Budapestről jelentik: Heltai Bélát, az Angol-Magyar Bank ügyvezető-igazgatóját magyar királyi kormányfőtanácsosnak nevezte ki a magyar kormányzó. Heltai Béla nemcsak a magyarországi bankkörökben, hanem Erdélyben is a legnagyobb szimpátiának örvend; széleskörű tudással, nagy lelkiismerettel és kiváló szorgalommal látja el szétágazó ügykörét, kitüntetése tehát mindenütt őszinte örömet keltett.

— Tizenhét millió embert tud fegyverbe állítani a szovjet. A Dail Mail adatokat közöl a szovjet háborús készülődéseiről. Ezek szerint a szovjet tizenhét millió teljesen kikészített katonát tud egy hét alatt harcba állítani, emellett három milliót képes egyszerre az arcvonalba küldeni, anélkül, hogy bárhol is hiányt szenvedne ezáltal.

— Hir az aradi feketeszesz-irontról. Megemlékeztünk arról, hogy Anastasiu szeszinspektor a napokban a Kálvin János-ucca 5. számú házban vizsgálatot tartott, ahol feketeszesz-raktárt leplezett le. Ugyanakkor vizsgálatot tartott a Kálvin János-ucca 1 szám alatti borpincészetben is, ahol mindent a legnagyobb rendben talált.

— Petróleum- és benzinankét készül az iparügyi minisztériumban. Bucures-tiből jelentik: Hétfőn kezdődtek meg a petróleumtársaságok vezetőinek megbeszélései az iparügyi minisztériumban, amelyek a petróleum- és benzinárak leszállítását célozzák.

Elégtételt követel a szovjettől a lengyel kormány a moszkvai követségi lopás miatt

Erélyes vizsgálatot kér a homályos ügyben

Varsóból jelentik: A moszkvai lengyel követ ma részletes jegyzéket nyújtott át a szovjet-kormányoknak, mely összefüggésben van annak az ismeretlen embernek az esetével, aki be akart hatolni a jelenleg Moszkvától távollevő Patekra lengyel követ dolgozószobájába.

A rajtakapott ismeretlen mint levélhordo

jelentkezett a követségen és ily módon akart a követ szobájába bejutni. Az ismeretlenül egy G. P. U. igazolványt találtak. A ma beadott jegyzék részletesen tárgyalja ezt az esetet és erélyesen követeli az ügy azonnali megvizsgálását, valamint elégtételt követel a jegyzék, amely reméli, hogy a jövőben ehhez hasonló esetek nem fordulnak elő.

Száznyolcvanmillió dolláros kártérítési pert indítottak a világ valamennyi hangosfilm-vállalata ellen

Egy házaspár állítólag 1918-ban feltalálta a hangos-filmet

Londonból jelentik: Egy Kellum nevű los-angelesi házaspár pert indított az összes hangosfilmvállalatok ellen 180,000,000 dollár erejéig, saját hangosfilm-találmányuk megsértése miatt.

A találmányt állítólag már 1918-ban töké-

letesítették és már a következő évben szabadalmaztatta is a házaspár.

A per iránt jogi körökben óriási érdeklődés nyilatkozik meg, mert ha az élelmes los-angelesi házaspár keresetét megítéli a bíróság, az összes hangosfilm-vállalatok súlyos dollár-milliókat kell, hogy fizessenek nekik.

— Kinevezték az első román női kabinetfőnököt. Bucures-tiből jelentik: Érdekes eseménye van a miniszterelnökségnek. A miniszterelnökségi kabinetiroda titkárnőjét, Piciorus Micit, aki már évek óta áll a váltakozó kormányok fejének szolgálatában, a miniszterelnök kabinetfőnökké nevezte ki. A lapok megemlítik, hogy ez az első eset, amikor kabinetfőnöki pozícióba női tisztviselő került.

— Tulvan a műtéten Guttman Oszkár. Guttman Oszkár aradi kereskedő súlyos betegségen ment keresztül. A kereskedő állapotában, akinek súlyos kimenetelű tüdőgyulladás volt, az utóbbi időben javulás állott be, azonban a kezelőorvos, Török Dezső dr. megállapította, hogy a gyulladás a mellhártyára huzódott és ezért ma beszállították a Terápia-szatóriumba, ahol dr. Roth Marcell sikeres műtétet hajtott végre rajta.

150 évvel dob vissza egy várost az Időben Rockefeller

Rockefeller amerikai petróleumkirály elhatározta, hogy Williamsburg virginiai várost százötven év előtti állapotába „visszarestauráltatja.” A városban felállítják a régi kollégiumot, az első amerikai színházat, az első könyvnyomdát, viszont kitéleptik a város területéről a táviróvezetéseket és villamosvasutat. A visszarestaurálás ötszáz millió lejtbe fog kerülni. Boldog Amerika, ahol ilyen szórakozásokra dobják ki a milliárdosok azt a pár száz rongvos milliót!

— Autbuszforgalmat és uccakövezést kap a külváros. A város vezetősége a következő külvárosi uccák kövezését kezdi meg ez év tavaszán: Romul Veliciu, T. Vladimirescu, Cost. Negru, Sava Raicu, Anton Pan, Trib. Chorches, Brancoveanu, Aprodul Purici, a ségai Serat, a Mossoczy-telepi Gosun, ezenkívül pedig az Oituz és Curtici-ut egy része. Amennyiben pénz marad, úgy a Granicerilor, Oncu, D. Balasa, Pionerilor és Soimului uccákra is kerülhet a sor. A város vezetősége főként azért gyorsítja meg a külvárosi uccák kövezését, mert ki akarja terjeszteni ezekre az autbuszforgalmat és ez csak jó ut mellett lehetséges.

— Kéménytűz. Ma este hét óra körül értesítették az aradi tűzoltóságot, hogy a Strada Sinagogei (Chorin Aron-ucca) 2—4. számú házban kéménytűz van. A tűzoltóság gyorsan kivonult a helyszínre és a kéménytűzet pár perc alatt eloltotta. Megállapítást nyert, hogy a tűzet a kéményben felgyülemelő korom meggyulladására okozta.

— Háboruba nem mennek fegyver nélkül! Az élet harcában ismernie kell erősségeit, fegyvereit és gyöngéit: sebezhető pontjait. Csak így állhat helyt helyzete bizonytalan küzdelmeiben. Minderre megtanítja néhány sor írásból: Pythia psychografologus. Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartesülettel szemben.

Megkezdődött a flottatárgyalások római fejezete

Henderson Grandi külügyminiszterrel tárgyal.

Rómából jelentik: Ma délelőtt 11 órakor kezdődtek a Chigi-palotában a flottatárgyalások, amelyen angol részről Henderson külügyi államtitkár és Alexander, az angol admirális főnöke, olasz részről pedig Grandi külügyminiszter, Siriani tengerügyi miniszter és a kiküldött szakértők vesznek részt.

— A SZESZGYÁRAK NYOLC EGYENLŐ RÉSZLETBEN FIZETHETIK BE A HÁTRALÉKOS SZESZADÓT. Bucures-tiből jelentik: A pénzügyminisztérium körrendeletben utasította az összes pénzügyigazgatóságokat, hogy a szeszgyárak szeszadó hátralékát ez év február 27-től kezdődőleg évi nyolc egyenlő részletben kamat nélkül fogadják el.

— Nem orvosolják az újságíró-szabadjegy sérelmeket. Bucures-tiből jelentik: A miniszterelnökség és a CFR között konfliktus tört ki az újságírói szabadjegyek ügyében. A CFR vezérigazgatóság arra való tekintettel, hogy az állami szubvenciót, amit a pénzügyminisztérium az újságírói szabadjegyek megváltásáért a vasútnak fizet, a felére kívánja redukálni, a tavalyi 480 darab újságíró-szabadjegy helyett, az idén nem szándékszik 200-nál többet kiadni. Az újságírói szabadjegyek kiadása ezért szenved késedelmet.

— Összeszúrkalta apósát. Cers Iorga 45 éves déznai lakos tegnap összeveszett apósával, Groza Jánossal. A szóváltás hevében Cers előrántotta zsebkését és több szurást ejtett apósán. A csendőrség elfogta Cers Iorgát és ma beszállította az aradi ügyészségre, ahol letartóztatásba helyezték.

— Ismerje meg embertársait! Néhány sor írásból mindent megmond önnek Pythia psychografologus. Fogad: 11—1 és 4—7-ig. Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71., Ipartesülettel szemben.

— Elítélték a rendőr bántalmazóját. Az aradi törvényszék büntető tanácsa ma délelőtt Illés István aradi munkást vonta felelősségre, aki 1929. szeptemberében egy este összetalálkozott Batrin János közrendőrrel, aki őt igazolásra szólította fel. Illés szörnyű haragra lobbant és a kezében lévő bottal fejbe-vágta a rendőrt. A mai főtárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy a rendőr be volt rugva, ő meg sem emelte botját és csak ittas állapotban hitte azt, hogy fejbeütöttek. A bíróság nem vette komolyan a védekezést és Illés Istvánt husz napi elzárásra és 500 lej pénzbüntetésre ítélte. A vádlott megfélebbezte az ítéletet.

Pythia az Aradi Közlöny előfizetőiért

Ingyenes analízisre van joga minden előfizetőnknek, ha kiadói hivatali utalványunkat megszerzi

Általános meglepedést keltett az Aradi Közlöny mai számában bejelentett kedvezmény, amely szerint minden előfizetőnk számára ingyenes irásanalízist biztosítunk Pythiánál, a világhírű pszichografológusnál. Megszorításul csak azt kívánjuk, hogy az előfizető, aki kedvezményiinkre igényt tart, 1931. január 31-ig újból legyen előfizetési díjával. Az újonnan belépő előfizetők — mint megirtuk — szintén részesednek az ingyenes analízisben. Az Aradi Közlöny előfizetőinek hatalmas táborára igényt is tartott az értékes kedvezményre és ma reggeltől kezdve nagy számban jelentek meg előfizetőink kiadói hivatalunkban, ahol kiállítottuk az ingyenes analízis megszerzéséhez szükséges bont.

Az utalványunkkal rendelkező előfizetőinkkel újlag közöljük, hogy Pythia szombaton és vasárnap, tehát hetenként két napon délután fél három órától fél öt óráig áll az Aradi Közlöny előfizetőinek rendelkezésére.

Az aradi Lloyd-klub termében tartotta meg különben csütörtökön este érdekes és lebilincselő előadását Pythia, mint a psychografológia modern előadója. Mindvégig élvezetesen fejtette a grafológia tudományának eredetét, egészen az ó-kortól a modern grafológusokig. Az élet ritmusa vezeti az író kezét Pythia szerint és az írás aszerint változik, ahogyan az ember érez, gondolkodik, vagy éppen milyen hangulat uralkodik rajta. Előadásának legérdekesebb része volt, amidőn szemléltetőleg próbálta bevezetni a közönséget a grafológia elemi titkaiba. Bemutatta hatalmas táblázatokon Károly király, Maniu Gyula, Iorga írásait, akiről néhány rövid szóban analízist is mondott. Azzal fejezte be előadását, hogy a grafológia mai formájában meg akarja magyarázni mindazt, ami saját magunk előtt érthetetlen és a művelt, modern szellemben nevelt embernek éppen úgy kötelessége elmenni, ha lelki bánata van, a grafológushoz, mint a testi bajával az orvoshoz. A közönség sok tapssal honorálta az élvezetes előadást.

— Az albán kormány már szeretné, ha Zogu király hazatérne külföldi szórakozásából. Londonból jelentik: A Daily Chronicle távirata szerint az albán kormány Zogu király előtt azt a kívánságát juttatta kifejezésre, hogy kívánatosnak tartaná, ha a király visszatérne Albániába.

— JOGERŐS ERDÉLYI BÉLA ÉLETFOGYTIGLANI BÜNTETÉSE. Budapestről jelentik: Erdélyi Béla előtt ma délelőtt hirdette ki a büntető törvényszék a véglegesen jogerőre emelkedett, életfogytiglan szóló ítéletet. Szilós Józsefet mint büntársat a kuria egy és fél évi börtönrre ítélte, amelyből 5 hónap és 25 napot számít le, Csolnoki László büntetését egy hónapra mérsékelte, Borsos Ferenc büntetését egy évi börtömben állapította meg, amelyből 6 hónapot és 25 napot vett kitöltöttnek. Ezzel az Erdélyi-ügy utolsó felvonása is lezajlott. Erdélyt holnap darócrnhába öltöztetik és valószínűleg a váci fegyházba szállítják büntetésének kitöltése végett. Gál Jenő dr. egyébként a napokban perújítást fog kérni, mert az a meggyőződése, hogy Forgács Anna nem gyilkosság, hanem természetes halál következtében halt meg.

— Harminc orvost tartóztattak le New-Yorkban. New-Yorkból jelentik: A lapok jelentése szerint itt az utóbbi napokban harminc orvost tartóztattak le a szesztilalmi törvény kijátszása miatt. Az orvosok ugyanis orvosi receptben szeszfogasztást írtak elő teljesen egészséges egyének részére és így körülbelül évi 3 millió dollár juttatna hasznot biztosítottak a szeszcsempészeknek.

— Szeretné tudni, mi áll érvényesülése és boldogsága útjában? Meg akarja ismerni a jövőt? Vigyen kéziratokat Pythiához, a világhírű psychografológushoz, aki Önt biztos sikerhez vezeti. Bulev. Carol (Erzsébet-körút) 71. Ipartestülettel szemben.

Bent aludt a csendőrlaktanyában, majd levetette magát az emeletről egy titokzatos nagyváradi urinő

Senki sem tud magyarázatot adni a rendkívüli öngyilkosság indokaira — Palánkai Margit pillanatnyi elmezavarában követhette el tettét

Marosvásárhelyről táviratozzák: Tegnap éjszaka a marosvásárhelyi rendőrlaktanyán

különös öngyilkosság történt. Palánkai Margit 30 éves nagyváradi urinő levetette magát az emeletről és jelenleg összezúzott tagokkal fekszik az állami kórházban.

Az esti vonattal Nagyvárád felől egy jólöltözött urinő érkezett Marosvásárhelyre. Az állomáson bérkocsiba ült és utasította a kocsist, hogy hajtsa a Piactérre. A bérkocsis eleget is tett a hölgy kívánságának, de mikor a viteldij kifizetésére került a sor, a nő kijelentette, hogy nem tud fizetni. A bérkocsis követelte a pénzt és rendőrrel fenyegetőzött, végül is egyik kerületi őrszobára mentek, ahol a bérkocsis elmondta panaszát. A nő azzal védekezett, hogy pénztárcáját vagy valaki kilopta a zsebéből, vagy valahol elvesztette, egyébként pedig elmondta, hogy Péterlakára készül egyik rokona meglátogatására. A kihallgatást végző rendőrkomisszár a nőt átkísértette a csendőrségre, közben pedig telefonon érdeklődött Péterlakán, hogy a magát Palánkai Margitnak nevező hölgynek tényleg van-e rokonsága a községben? A válasz pontosan fedte az urinő vallomását, mire a csendőrség elengedte.

— A nyílt uccán halálos golyót kapott. Budapestről jelentik: Az esti órákban a Kassai-ucca 53. szám alatti ház körül egy ismeretlen tettes lövést adott le a nyílt uccán és a golyó eltalálta Knapp József 20 éves tanulót, akit súlyos fejszével a mentők a Rókus-kórházba szállítottak. A rendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen lövöldöző kézrekerítése érdekében.

— Súlyosította a Tábla Ádám professzor rágalmozóinak életét. Budapestről jelentik: Az itéletábla Degre-tanácsa, ma foglalkozott Ádám Lajos nyilvános rendes egyetemi tanár által Csik László dr. volt főorvos és Liszkay-Weissel László hírlapíró ellen indított rágalmozási perével. Csikot és Liszkayt első fokon 200 pengőre ítélték. A Tábla Csik pénzbüntetését 400 pengőre, Liszkay Lászlóét pedig 300 pengőre emelte fel, de az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette.

— Sikkasztott az Iparosok Hitelszövetkezetének pénzbeszédője. Az aradi Iparosok Hitelszövetkezete tegnap délelőtt sikkasztás miatt feljelentette Heiser György nevű pénzbeszédőjét, aki többszöri felszólítás ellenére, nem tudott elszámolni 46.000 lej inkasszióval a pénzbeszédőt, aki azzal védekezett, hogy a hiányzó összeget elfizette. Heiser György védekezését a rendőrség nem fogadta el, hanem őrizetbe vette. Ma délelőtt kísérték át az ügyészségre, ahol Vulpe főügyész elrendelte előzetes letartóztatását.

— Szerencsétlenség a magyaróvári műselyemgyárban. Magyaróvárról jelentik: Az itteni műselyemgyárban ma délután 5 munkás étergázzal dolgozott és ruhájuk eddig ismeretlen okból tüzet fogott. Mindannyian megijedtek és fejezstetett rohantak ide-oda, mire ruhájukat levethették, súlyosan megpörköldtek. Lauber Róbert meghalt, Cseh Albert és Fekete János életveszélyesen megsebesült, ketten pedig súlyos sérüléseket szenvedtek.

— A városi filmszínházakban ma, pénteken, az általános zenetiltalom miatt, nem tartanak előadásokat.

— Dr. Lakatos Bádén szanatóriumára Wien mellett. Egész évben teljes üzemben, 120 szoba, folyó hideg és meleg vízzel, összes komforttal. Apartementek fürdőszobával. Nagy kerti terraszok. Összes diéták. Külön szivostály. dr. Singer Richard egyetemi magántanár. (Prof. Wenkebach volt első asszisztense) vezetése alatt. Kénes fürdők a házban. Ötórás tea a grillroomban, tánc. saját mozgószínház és egyéb szórakozások. Mérsékelt-egységárak úgy a pensio, mint a kezelésekre vonatkozóan.

Körülbelül egy óra múlva a hölgy visszatért és arra kérte a szolgálatos őrmestert, engedje meg, hogy ott maradhasson éjszakára, miután pénze nincs, hogy valamelyik szállodába szálljon. Az őrmester látva a helyzetét, egyik emeleti szobát jelölt ki a nő részére, aki elbucszott és aludni ment.

Éjjel felé a szolgálatos őrszemnek feltűnt, hogy a kaszárnya női vendége kilép szobájából az erkélyre, pár pillanatig merően néz a mélységbe, azután átinászik a korláton. Odarohant és az utolsó percben visszarántotta. Palánkai Margit anélkül, hogy egyetlen magyarázó szól mondott volna, visszatért a szobájába. Éjszaka két óra tájban a kaszárnya csendjét hatalmas zuhanás és velőtrázó sikoltás zaja verte fel. A csendőrök meglepetve ugrottak ki ágyaikkól és az udvarra siettek, ahol

ott feküdt vértől borított ruházatában Palánkai Margit.

Az öngyilkost azonnal beszállították a kórházba, de életbenmaradásához nincs remény. Tetteire vonatkozólag semmi utbaigazító írást nem hagyott, de a hatóságoknak az a véleménye, hogy a nő nem normális és valószínűleg hirtelen fellépő idegrohamában vetette le magát a laktanya emeletről.

Werner Sombart dr.

március 9-én tartja meg Aradon előadásait Marx Károly elméleteiről

Elsőnek adtuk hírt róla, hogy dr. Werner Sombart, a világhírű berlini közgazdász és szociológus, egyetemi professzor a közeljövőben Aradra jön. A nagy hírű tudósak ma ideérkezett levele már közli Aradra érkezésének pontos dátumát is. Eszerint Werner Sombart dr. március hó 9-én tartja meg előadásait az aradi Kereskedelmi és Iparkamara rendezésében, még pedig „Mennyiben nyertek igazolást Marx Károly elméletei?” címen. Mondanunk sem kell, hogy az előadás iránt — melyről már tegnapi számunkban hírt adtunk — óriási érdeklődés nyilatkozik meg.

— Fischer Aladár előadása a Kölcsey Egyesületben, az egyesület irodalomtörténeti előadássorozatában, a 19. század három nagy magyar államférfijáról, Széchenyiről, Kossuthról és Deák Ferencről fog szólni. Szónoki és írói erejük hatásait a magyar nemzeti élet fejlődésére fogja ezuttal kifejteni a Kölcsey Egyesület kiváló előadója.

— Új csemegeüzletet nyitott a főtéren Jakubovics Károly. A városházával szemben fekvő, volt Dürr Gusztáv-féle fűszer- és csemegeüzlet helyiségét értesülésünk szerint Jakubovics Károly, az ismert aradi kereskedő vette ki, aki a helyiségben ugyancsak egy fűszer- és csemegeüzletet nyitott. Jakubovics 22 esztendeje ismert szakember a városban és a Kárpáti gyógyszerár mellett üzemeltetésében eddig is vásárló közönségének legteljesebb megelégedését szerezte meg. Új üzletét a városházával szemben, értesülésünk szerint a legelsőrangú szakmai üzletek szintjén készült vezetni és fűszer- és csemegekereskedése áruinak frissességével és minőségbeli kvalitásával, minden bizonnyal továbbra is a legelkényeztetettebb igényeket is ki fogja elégíteni.

— Gyomorgenyésedés keletkezik, ha a savak túlságos mértékben képződnek a gyomorban. Azoknak, akik ebben szenvednek, állandóan a gyomorsavak csökkentésére és emésztésük normalis, zavartalan működésére kell gondoskodni. A Merck Magnesium Perhydrol mindenkinek ártalmatlan szer, amely ilyen gyomorbéli genyvedésektől és a rendszerint azzal járó, életveszélyes belső vérsékektől megóv. Ez a kitűnő szer a legkényelmesebb alakban, tablettákban szedhető.

„Te is ülsz két hónapot, — én is ülök kettőt..!”

A hitvestársi ragaszkodás és hűség klasszikus megnyilatkozását az aradi főügyész is honorálta. Romantikus történet, amely csempészéssel kezdődik és a törvény szigora ellenére is — happy end-del végződik

Ritka a hitvestársak között az az egyetértés és áldozatkészség, amiről Otel János és hitvestársa tett ma délelőtt tanubizonyságot az aradi ügyészségen. Az elmúlt ősszel Otelékhez is bekopogtatott a gazdasági krízis szörnyű réme. Nem tudták eladni a gabonát, így nagy probléma előtt állottak, mert nem tudták, honnan szerezzenek pénzt. Otel János addig gondolkodott, míg a végén kispekulált valamit. Elhatározta, hogy miután a gabonával nem lehet üzletet csinálni, megpróbálja majd dohánycsempészéssel megkeresni azt, amit a gabonán csak elveszteni lehet. Az első üzletek kitünően sikerültek és amikor a gazdasági krízis szóba került a korcsmában, az ötletes Otel műkönyvekkel siránkozott ugyan, de azért önmagában tapsolt annak a nagyszerű gondolatnak, a mely őt arra a kitünő ötletre irányította, hogy dohányt csempésszen.

Elindul a szalmával telt kocsi...

Néhány héttel ezelőtt Otel János kora hajnalban kelt, hogy egy nagyobb üzletet boholyítson le. Megrakta kocsiját leveles dohánynyal, föléje hányta a szalmát, aztán elindult a városba „kenyeret keresni.” Hűséges felesége mosolyogva intett bucsut a férjének, abban a reményben, hogy megint lesz egy kis pénz a leveles dohányból, amivel főtt lehet tartani a csaiadót, táplálni lehet a kis gazdaságot. A község határában azonban néhány szurösszemű ember fogta körül Otel gazda kocsiját, aki sopánkodva válaszolt a szigorú emberek kérdésére:

— Egy kis szalmát viszek kérem a városba, mást úgy se tudok értékesíteni...

Az urak összenéztek, sunyin mosolyogtak egymásra, aztán elkezdtek kotorászni a szalma között. Megtalálták a leveles dohányt. Jegyzőkönyv lett az esetből és a monopol 12 ezer lej birsággal sújtotta Otel Jánost.

Szomorúan ballagott haza a gazda, jónéhányat káromkodott a pipa mögül, és amint megérkezett családjához, elbeszélte a szörnyű tragédiát.

— Mi lesz most?.. — töprengett a hűséges feleség. — Hogy fogjuk kifizetni ezt a nagy sumrát?

Ezt bizony nehéz volt kitalálni és Otel János hiába töprengett, nem talált megoldást. Megpróbálkozott ugyan, hogy szivből fakadó siránkozással könyörületre bírja a nadrágos urakat, de ezek állandóan egy kis füzetet böktek az orra alá és abban mutogatták a paragrafust, amely szerint dohányt csempészni tilos és aki mégis megteszi, azt szigorúan büntetik. Szegény Otel János szemei előtt furcsa figurákként táncoltak a betűk, folyton azzal védekezett, hogy ő sajnos irni-olvasni nem tud, hogy azt a bizonyos írást is úgy írta alá, hogy egy nagy pacnit raktak az aláírás helyére és arra ő rányomta az ujját, így hát nem tudja megérteni az egészet.

Egy mentő ötlet

Hosszas járkálás után mégis csak kieszközlött valamit: Az urak azt tanácsolták Otel Jánosnak, hogy ha nincs pénze, ülje le a négy hónapot, kosztot is kap meg lakást is, védve van a tél hidegétől és aztán így el is intéződik a

dolog. Otel hűséges hitvestársával megbeszélte az ügyet.

— Négy hónap! — sopánkodott az asszony. — Időben nem is olyan sok, de mire letelik, megint itt van az aratás és ki fogja megművelni a földet..?

A gazduram csak tovább töprengött, álmatlan éjszakákon folyton csak az járt eszébe, hogy is lehetne úgy megrövidíteni ezt az időt, hogy büntetést se kelljen fizetni és a földet is meg lehessen munkálni? Tegnap aztán nagyszerű ötlete támadt. Nyomban közölte is feleségével:

— Hát tudod asszony, kenyerestársam vagy, legyél hát társam a dutyiban is! Te is ülsz két hónapot, én is ülök két hónapot, így aztán együtt lesz a négy hónap; a büntetést se kell megfizetni és még hozzá hazabocsátanak, mire sarjad a buza.

Otelné nagyszerűnek találta az ötletet, ma reggel villanyosra ült hűséges házastársával, eljöttek az ügyészségre és bejelentették szándékukat.

A főügyész komor arca is elmosolyodott, aztán becsöngette a rendőrt és kiadta az utasítást:

— Ez a két ember tejenként két hónapot ül.

Otel és Otelné boldogan mentek a fogházba, mert közös volt a bűn és közös a bűnhődés.

Ha kíváncsi sorsára?
forduljon bizalommal néhány sor írással

PYTHIA

pszichografologushoz.

Fogad: 11-1-ig és 4-7-ig Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

Rajtaütésszerű könyvvizsgálatot tartottak a kolozsvári orthodox hitközség hivatalában

— Adáz harc folyik a kolozsvári orthodox és a szefard-zsidók között — Névtelen feljelentők halásznak a zavarosban

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári orthodox zsidó hitközség háboruja a szakadár szefardokkal — ugylátszik — nem ért véget azzal, hogy a meghurcolt Glasner Akiba főrabbiit szabadlábra helyezték. Ma délelőtt váratlanul, rajtaütésszerűen dr. Dunca vizsgálóbíró és Colfescu főügyész, két rendőrkapitány és két könyvszakértő társaságában megjelentek az orthodox hitközség irodájában és úgy a könyvelést, mint a levelezést 1927-ig visszamenőleg felülvizsgálták. A kiszállás állítólag újabb névtelen feljelentés alapján történt.

A könyvek felülvizsgálásánál megállapi-

tást nyert, hogy a hitközségnél a legfontosabb könyvelést végzik, minden kiadási tétel indokolt és igazolt.

Dr. Klein Miksa ügyvéd, mint a hitközség ügyésze, most beadványt intézett dr. Dunca vizsgálóbíróhoz, amelyben kéri, hogy az anyahitközségnél lefolytatott vizsgálat után — szálljanak ki a hatóság közegei a szefardokhoz is és állapítsák meg, hogy mire költöttek el azt a két millió lejt, amelyet vágatási díjakban (gabella) elvontak a szefardok az anyahitközségtől? A kiszállás valószínűleg még ma, vagy holnap megtörténik.

A feketeszesség-vádat visszautasítja a kormánypart erdélyi frakciója

Példás büntetéseket és radikális elintézési módot követelnek az erdélyi képviselők

Bucurestiből jelentik: A kormánypart parlamenti képviselőinek erdélyi csoportja tegnap délután újra értekezletet tartott a kamara egyik bizottsági termében. Az értekezleten az erdélyi képviselők vezére, Manu lelkész elnökölt, aki az egyházi államszegély ügyében sikeresen vitta meg a harcot a gör. kath. egyház érdekében. Az értekezletnek egyetlen fontos tárgya volt: a f e k e t e s z e s z kérdése, amely az előadó és a felszólalók egyhangú véleménye szerint, egyre inkább kompromittálja nemcsak a kormányt, hanem az egész nemzeti-parasztpártot is. Eppen

ezért, az erdélyi képviselők elhatározták, hogy nyomatékosan követelni fogják a kormánytól a feketeszesség kérdésének becsületes, teljesen tiszta és a tömegeket is megnyugtató elintézését. Követelik az erőteljes vizsgálatot és a bűnösök példás megbüntetését, mert így hátríthatja el a kormányt a látszatot magáról, mint-ha egyes tagjain keresztül neki is része volna a feketeszesszel való sötét és undorító érzékedésben.

A határozatot Manu lelkész fogja a kormányelnök és a szakminiszter tudomására hozni.

Ha kíváncsi sorsára?
forduljon bizalommal néhány sor írással

PYTHIA

pszichografologushoz.

Fogad: 11-1-ig és 4-7-ig Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

FILM KÖZLÖNY

Perzselő vágyak

Bemutató a Central-mozgóban.

Greta Garbo új hangosfilmje mindenben igazodik a nagy filmdíva egyéni szerepkörének eddigi kereteihez. A „Végzet asszonya” és „Vad orchideák” című nagyszerű filmekhez csatlakozik a „Perzselő vágyak” is. Felicia, az előkelő társaságok kedvence, akiért a férfiak versengenek, minduntalan áthágja a társadalom által előírt törvényeket, hogy a természet parancsoló szavát kövesse. Ebből keletkezik azután a bonyodalom: Feliciát tovaragadja szenvedélyes természete. Akaratán kívül kerget öngyilkosságba férfiakat és csaknem tönkre teszi családi életét is, de végül is az anyai szeretet diadalmaszkodik lelkében a perzselő vágyak felett.

Greta Garbo egyéni varázsa különösen érvényre jut Felicia szerepében, az ő neve különben is biztosíték arra, hogy valami nem mindennapit visz bele a film-szenvedélyek által felfűtött légkörébe. Nils Asther, a tengerész, festő s boxbajnok szerepében méltó partnere Greta Garbónak, akivel már különben is megszoktuk együtt emlegetni a nevet. Johnny Mc Brown a férfi szerepét játszotta. — Az epizódszereplők közül ki kell emelnünk a tehetséges Fred Solmot, aki a sofförgróf szerepét játsza és tragikus jelenetét meglepő drámai erővel hozza ki. Rajtuk kívül: Lane Chandler és Dorothy Sebastian játéka emeli a film érdekességét. A kísérőzene hatásosan festi alá a romantikus, szenvedélyes és drámai jeleneteket, míg a rendezést ügyesen látta el John S. Robertson, a neves amerikai filmrendező. Műsoron kívül egy szenzációs, kacagtató vígjáték szerepel, amelyben minden szerepet idomított kutyák játszanak. (cs. p.)

Ha kíváncsi sorsára?
forduljon bizalommal néhány sor írással

PYTHIA

pszichografologushoz.

Fogad: 11-1-ig és 4-7-ig Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

Elszakad az európai orthodox egyház a moszkvai egyháztól

Párisból jelentik: Az orosz orthodox egyház kettészakad. A szkizma, a legújabb jelentések szerint most már elkerülhetetlen a európai orthodox egyház véglegesen elszakad a moszkvai egyháztól. A szakadást tudvalevően az a konfliktus idézte elő, amely az európai orthodox egyház feje, Eulogiusz metropolita és a moszkvai egyház feje, Szergiusz metropolita között kitört.

Szergiusz metropolita, mint emlékeztetés, megfosztotta Eulogiuszt metropolitai rangjától és Elefteri litván metropolitát nevezte ki utód-

Az egyházfejedelmek már elkészítették külön alkotmányjaikat

jává. Eulogiusz néhány nappal ezelőtt Konstantinápolyba utazott és tárgyalásokat kezdett II. Fotie ökumén patriárkával, amelynek eredményeképpen most távirati értesítést küldött párisi barátainak, hogy a pátriárka teljes mértékben magáévá tette álláspontját és beleegyezett abba, hogy a nyugateurópai orthodox egyház ezentul független legyen a moszkvai anyaegyháztól és közvetlen a konstantinápolyi patriárkátus alá tartozzék. A két egyházfejedelmek már ki is dolgozta a nyugateurópai orthodox egyház szabályzatát

Az ujaradi rablóbandát utnak indították az aradi ügyészségi fogház felé

— Számos asszony van a bandában.

Az Aradi Közlöny számolt be egyedül arról a bravuros és nem mindennapi fogásról, amelyet az ujaradi csendőrség tett. Az ujaradi csendőrségnek a megyei csendőrség segítségével sikerült egy 12 tagu rablóbanda nyomára akadni, melynek egy részét végül valóságos közelharc után fegyverezte le.

Már heteken át gyűltek a feljelentések az ujaradi és a megye többi csendőrségein, de különösen a kisszenthimlői csendőrség tett jelentést a vakmerően elkövetett betörésekről. Alig két héttel ezelőtt raboltak ki egy Stoiadin Demeter nevű kisszenthimlői gazdálkodót, akihez éjnek idején hatoltak be. Stoiadin a lármára felébredve szembeszállt a rablókkal, mire ezek egyike revolvért rántott és a gazdálkodóra löött, akit jobb vállán súlyosan megsebesített. A csendőrség ekkor erőiesen bevezette a nyomozást, azonban a banda tagjai rendkívül ügyesen dolgoztak, minden nyomot sikerült idejében eltüntetniük.

Ugyanebben az időben több feljelentés érkezett az ujaradi csendőrséghez is. Néhány nappal ezelőtt Parascan ujaradi csendőr-mester valamint Tapa Péter curtici, Cosor Marin ujaradi, Rotariu Simion tilui, Jordoche János szentleányi és Ivanoiu Marin kisjenői csendőr-mesterek és Dersedan József kisjenői közcsendőrként Mikalaka környékére, ahol értesülések szerint a rablóbanda elhagyott vagonokba ütötte fel a tanyáját. Amint a különítmény a vagonok közelébe érkezett, kiderült, hogy Parascan csendőr-mester jól végezte munkáját, mert a banda tagjai egytől-egyig ott voltak. Eleinte menekülni próbáltak,

A Neológ Zsidó Nőegylet közgyűlése újra Grosz Józsefnét választotta meg elnöknőjévé

Négyezer lejt adományozott az egyesület az aradi munkanélkülieknek.

Ma délután öt órai kezdettel tartotta rendkívüli, nagy érdeklődés mellett rendezte meg a második szavaló-versenyét, melynek tárgya Petőfi Sándor költeményeinek előadása volt. A Magyar Párt nagyterme már jóval fél 9 előtt zsufolásig megtelt érdeklődő közönséggel. A versenyzők mindegyike igazán megérdemelt sikert aratott. A versenyen a következők vettek részt: Gyűrký Ica („Szeptember végén“); Cere Kálmán (Pató Pál ur“); Fertig Magda („Kedves vendégek“); Illés Sándor („Szütem halálára“); Rosenberg Mária („A Tisza“); Szentiványi Elek („Csárda romjai“); Prigi Rózsi („Az Alföld“); Márton Károly („István öcsémhez“); Vasvári Jolán („Álmodtam szépét“); Várkonyi Gyula („Szeget szeggel“); Cservenka Klári („A Tisza“); Varga József („Álmaim“); Jahl Marcsi („Álmodtam szépét“); Kotay Béla („Szeget szeggel“); Szabó Erzs („Első esküm“); Ferenczy György („Szülőföldem“); Petz Mancsi („Cso-

konai“) és Geller János („Jövendölés“) Petőfi-versek előadásával. A szavaló-est műsorában több kiváló zenészám is szerepelt, melyeknek előadói nagy tudásukról és hozzáértéséről tettek ezuttal tanúságot. Így Kéler: Magyar vigjátéknyitányát előadták Benjung Géza és Záray Ödön. Drulla Souverinje ifj. Kardos A. és Záray Ödön előadásában aratott nagy sikert. Rácz: Szent-tornyai emlék és Cinka Magyar nótáját, valamint Verdi: Traviatáját Záray Ödön, Offenbach Barcaroláját pedig Polatsék János és Záray Ödön vitték sikerre. A szavaló-verseny bíráló bizottsága megjelenés, hang, hangsúly, magyaros kiejtés, átérzés és kifejezési mód szempontjából pontozta az előadókat. A szavaló-verseny a következő eredménnyel végződött: A versenyen kívül részt vettek közül első dicséretet kaptak: Szentiványi Elek, Geller János és Ferenczy György. Versenyzők közül első dicséretet kaptak: Fertig Magda és Vasvári Jolán. Második dicséretet kaptak: Várkonyi Gyula, Varga József, Jahl Marcsi és

Tovább komplikálódik a városi tűzoltóőparancsnoki állás ügye

Záray Jenő önkéntes tűzoltó-őparancsnok nyilatkozata.

A városi tanács tegnapi ülésén — mint arról ma beszámoltunk — újból heves vita keletkezett a tűzoltóőparancsnoki állás betöltése körül. A vita kapcsán szöbakerült Záray Jenő, az aradi önkéntes tűzoltók parancsnokának személye is. Az ott elhangzottakra vonatkozólag Záray Jenő a következő közlésére kért fel bennünket:

— Én 1900-ban végeztem Aradon kitűnő eredménnyel a tűzoltótanfolyamot, amiről hivatajos bizonyítvánnyal rendelkezem. Ezt a bizonyítványt Stankovits hiv. parancsnok írta alá. Tűzoltótiszt tanfolyamot 1906-ban Pécsen végeztem és ugy az elméleti, mint a gyakorlati vizsgát kitűnő eredménnyel tettem le. Mindkét írást a permanens bizottság tagjai láthatták.

— Ami a nyugdíjaztatást illeti, annak titka csak most kerül napfényre. A volt polgári fiúiskolát alsófokú gimnáziummá alakították át és így a kilenc paralell osztály háromra zsugorodott, öt tanár pedig feleslegessé vált. Petrovici akkori tankerületi főigazgató felszólította az illető tanárokat, kérjék nyugdíjaztatásukat. Engem, mint az egyik nyugdíjazásra mélt tanárt 1928-ban vizsgáltak felül és éppen dr. Cucu Vazu l városi főorvos állapította meg, hogy szolgálatra képes vagyok. Visszahelyeztek állásomba, s az inkadrálások alkalmával véglegesítettek is. Ennek dacára egy hét mulva megjelentésszerűen nyugdíjaztak. Pert indítottam emiatt a temesvári táblánál, azonban a per sokáig húzódott el és megélhetés hiányában végül mégis kénytelen voltam benyújtani nyugdíjazás iránti kérvényemet. A megüresedett parancsnoki állásra különben is jogcímmele bírok, mert a törvény megengedi, hogy a nyugdíjasok a közintézményeknél állást vállaljanak.

A fentiek kiegészítésül még csak azt jegyezzük meg, hogy Záray Jenő ma a legszebben dekorált tűzoltóparancsnoka Erdélynek és a Bánátnak.

Ha kíváncsi sorsára?
forduljon bizalommal néhány sor írással

P Y T H I A

pszichogratologushoz.

Fogad: 11-1ig és 4-7ig Bulev. Carol
(Erzsébet-körút) 71. Ipartestülettel szemben.

azonban a csendörök még idejében körülvették őket. *Parázs harc tört ki csakhamar a rablók és a csendörök között. A banda tagjai löfegyverekkel valóságos golyózáport zúdítottak az elfogatásukra érkező csendőrségre.*

A rablóbanda végül is belátva, hogy a túlerővel szemben úgy sem tud megbirkózni, abbahagyta a tüzelést. *A csendörök ekkor megrohanták őket és félórás küzdelem után sikerült a banda tagjainak nagyrészt ártalmatlanná tenni.*

A csendőrségen a terhelő körülmények hatása alatt valamennyien beismerő vallomást tettek. A kihallgatások során megállapítást nyert, hogy a banda feje Ardelean Vasile kis-szenthimlői lakos, aki szintén az elfogottak között van. A banda elfogott vezérele, névszerint Kovács Péter, Sajtos János, Balogh Mária, Balogh Anna, Balogh Róza és Kovács Julia cigányok voltak, míg a közkatonák nevei: Rézműves Péter, Rontas Vasile, Kovács Pál, Lakatos Péter és egy Guszti nevű cigány, akiknek azonban az elfogatás alkalmával sikerült elmenekülniük.

A csendőrségi kihallgatás alkalmával az elfogott cigányok beismerték, hogy február 5-től február 19-éig összesen tizenhat rablást követtek el.

Ma délben kísérték át a banda tagjait az aradi ügyészségre. A főügyész azonnal megkezdte kihallgatásukat és a banda valamennyi tagját előzetes letartóztatásba helyezte.

Nagy siker jegyében zajlott le a Magyar Párt közművelődési osztályának szavalóversenye

Petőfi költeményeinek legszebb virágai közül válogatták össze az előadott költeményeket — A kitüntetettek névsora —

A Magyar Párt közművelődési szakosztálya ma este fél 9 órai kezdettel rendezte meg a második szavaló-versenyét, melynek tárgya Petőfi Sándor költeményeinek előadása volt. A Magyar Párt nagyterme már jóval fél 9 előtt zsufolásig megtelt érdeklődő közönséggel. A versenyzők mindegyike igazán megérdemelt sikert aratott. A versenyen a következők vettek részt: Gyűrký Ica („Szeptember végén“); Cere Kálmán (Pató Pál ur“); Fertig Magda („Kedves vendégek“); Illés Sándor („Szütem halálára“); Rosenberg Mária („A Tisza“); Szentiványi Elek („Csárda romjai“); Prigi Rózsi („Az Alföld“); Márton Károly („István öcsémhez“); Vasvári Jolán („Álmodtam szépét“); Várkonyi Gyula („Szeget szeggel“); Cservenka Klári („A Tisza“); Varga József („Álmaim“); Jahl Marcsi („Álmodtam szépét“); Kotay Béla („Szeget szeggel“); Szabó Erzs („Első esküm“); Ferenczy György („Szülőföldem“); Petz Mancsi („Cso-

konai“) és Geller János („Jövendölés“) Petőfi-versek előadásával.

A szavaló-est műsorában több kiváló zenészám is szerepelt, melyeknek előadói nagy tudásukról és hozzáértéséről tettek ezuttal tanúságot. Így Kéler: Magyar vigjátéknyitányát előadták Benjung Géza és Záray Ödön. Drulla Souverinje ifj. Kardos A. és Záray Ödön előadásában aratott nagy sikert. Rácz: Szent-tornyai emlék és Cinka Magyar nótáját, valamint Verdi: Traviatáját Záray Ödön, Offenbach Barcaroláját pedig Polatsék János és Záray Ödön vitték sikerre. A szavaló-verseny bíráló bizottsága megjelenés, hang, hangsúly, magyaros kiejtés, átérzés és kifejezési mód szempontjából pontozta az előadókat.

A szavaló-verseny a következő eredménnyel végződött: A versenyen kívül részt vettek közül első dicséretet kaptak: Szentiványi Elek, Geller János és Ferenczy György. Versenyzők közül első dicséretet kaptak: Fertig Magda és Vasvári Jolán. Második dicséretet kaptak: Várkonyi Gyula, Varga József, Jahl Marcsi és

Színház — Irodalom — Művészet

»A modern házasság«

Magyar kiadásban jelent meg Steckel professzor könyve.

A magyar tudományos népszerű munkák piacát egy rendkívül értékes művel gyarapítja Novák Rudolf és Társa-cég (Budapest), akinek nagyvonalú hozzáértéséről tanuskodik az az alkotókészség, amellyel Steckel bécsi egyetemi tanárnak nemelül csak pár héttel ezelőtt megjelent házassági tanulmányát magyarul is megjelentette. A könyv címe „A modern házasság”. Az ideggyógyász Röntgen-szemeivel kutatja a házasság legnehezebb problémáinak, az együttélést biztosító, vagy az együttélést akadályozó tényező keletkezését és szerepét.

Megrázó színekkel, példákkal illusztrálja az egyes speciális fajta házasságok, művészházasság, a házassági három- és négyszög hibáit és megmutatja a helyes, harmonikus boldogságra vezető utat. Nem feledkezik meg természetesen azokról a gazdasági nehézségekről sem, amelyek a házasság útját, szándékait és célját keresztetik. Az életfárs személyi különválóságának tiszteletét követeli, hogy az a nemzedék, amelyik manapság felnövekedik, egészségesebb, életerősebb, lelkizavaroktól mentes lehessen. A könyvet dr. Gartner Pál ideggyógyász, Steckel egyik magyarországi tanítványa fordította nagy formaérzékkel magyarra és jegyzetei külön értékét teszik a műnek. A 144 oldal terjedelmű elegáns, izléses kiállítású munka ára 3 pengő.

* Az aradi Városi Színház műsora. Péntek: Egyházi szímet miatt nincs előadás. Szombat délután 4 órakor: Tatárjárás (operett, mozihelyárrakkal). Este 9 órakor: Rád bízom a feleségem (vigjátékújdonosság, itt először, C. bérlet). Vasárnap délelőtt fél 11 órakor: János vitéz (operett, matiné, 10, 20, 30, 40 lejes helyárrakkal). Délután 4 órakor: Okos mama (operettújdonosság, mozihelyárrakkal). Este 9 órakor: Tul a nagy Krivánon (operettreprez, A. bérlet). Hétfő: Szerencsetánc (operettreprez, új betanításban, mozihelyárrakkal, C. bérlet). Kedd: Főlemelet balra (francia bohózat, csak felnőtteknek, A. bérlet).

* Rád bízom a feleségem, vigjátékújdonosság premierje szombaton este lesz Aradon és a kiváló darab már teljesen készen várja a függönylebenést. A budapesti Magyar Színház hatalmas sikerű műsordarabját a színház főrendezője: Vaszary János írta és munkájában franciás szerep vonul végig. A páratlanul szellemes vigjáték színhelye: New-York. Egy férjről szól, meg a feleségéről, aki mindenáron házasságot akar törni. A férj már megelőzi, irodakisasszonyával elutazik és feleségét legjobb barátjára bizza. Az asszony bosszút akar állni, még pedig a barátjal próbálja elkövetni, aki hasztalan védekezik, a férj mégis a legkényesebb helyzetben kapja rajta a nővel. Házasság lesz a dologból. Szabados rendezte a darabot és abban a főszerepeket Izsáky Margit, Dancs Ica, Gömör Emma, Csengery Ica, Ifj. Szendrey Mihály, Fratta Géza, Jávor Alfréd, Szabados Árpád játsszák. Az előadás 9 órakor kezdődik.

* Szombaton délután moziárás előadás: Tatárjárás, operett, 4 órai kezdettel. A gyönyörű Kálmán Imre-operett felújítása minden alkalommal sikeres. — Növeli az érdekességet, hogy egészen olcsó, moziárakkal adja ezúttal a társulat, Kitiű szereposztás.

* Vasárnap délelőtt matiné a színházban: János vitéz, operett: 10, 20, 30, 40 lejes helyárrakkal. Az igazgatóság ismét bevezeti a vasárnap délelőtti előadásokat és fél 11 órai kezdettel a felejthetetlen szépségű Bakonyi—Heltai—Kacsóh-operettet adja.

* Vasárnap délután moziárás előadás: Okos mama, 4 órai kezdettel. Az igazgatóság figyelmét igazolja, hogy a nagyszerű operettet már moziárakkal tűzte vasárnap délután műsorra.

* Vasárnap este: Tul a nagy Krivánon, a remek Farkas Imre-operett, amelynek temesvári reprice szenzációszámra ment. A Farkas Imre-szöveg és muzsika ma is frissen hat, meg azután az előadás is kiváló.

* A jövő héten megszűnik a B. bérlet a színházban. A jövő hét hétfőjétől a színház igazgatósága valamennyi esti előadást két bérletben játssza, még pedig A. és C. bérletben. A B. bérlet beleolvadt a két bérletbe napba. Az új rendszer a bérletközönség előnyét szolgálja, mert így gyorsan és könnyen lehet váltani a bérletet. — Műsora: Szombat délután 4 órakor: Tatárjárás, operett, mozihelyárrakkal. Este 9 órakor: Rád bízom a feleségem, vigjátékújdonosság, itt először, C. bérlet. Vasárnap délelőtt fél 11 órakor: János vitéz (operett, matiné, 10, 20, 30, 40 lejes helyárrakkal). Délután 4 órakor: Okos mama (operettújdonosság, mozihelyárrakkal). Este 9 órakor: Tul a nagy Krivánon (operettreprez, A. bérlet). Hétfő: Szerencsetánc (operettreprez, új betanításban, mozihelyárrakkal, C. bérlet). Kedd: Főlemelet balra (francia bohózat, csak felnőtteknek, A. bérlet).

Melegíti az izmokat akárcsak a napsugár — enyhíti a fájdalmakat

Ezek a hátfájások, mennyi kellemetlenséget okoznak! Mindenütt fáj — minden mozgás fáradtsággal jár... Ezeket a merev és fájdalmas testrészeket hajlékonyá kell tenni. Kérjen fel valakit, hogy hátát dörzsölje be gyengén Sloan's-szal.

A Sloan's Liniment melegíti a testet akárcsak a napsugár. Egészséges heve elűzi a fájdalmakat. Ísmételje használatát óránként amíg fájdalmi eltűnnek. 13 millió család használja. Vásároljon még ma egy újabb üveget 75-Lei-ért.

SLOAN'S LINIMENT

A városi tanács nem találta szükségesnek a színházi szerződés megkötését

Vihar egy referensi jelentés körül, amely független volt a permanens-bizottság véleményétől

Ma döntött az aradi városi tanács a színházi szerződés kérdésében. A hosszas tanulmányozás után kialakult döntés az volt, hogy — nem köt szerződést Szendrey Mihály szinigazgatóval, mert most, amikor már a sziniszzezonnak több, mint a fele lezajlott, késői aktus volna a szerződés megkötése.

Addig is, míg erre a megállapodásra jutottak, kisebb vihar tört ki a tanácsban.

Az előadói emelvényre Popa Constantin kulturatanácsos lépett, aki a színházi szerződés ügyének ismertetése előtt, a saját jelentését olvasta fel, a színházi állapotokról és ebben különböző vádakkal illette Szendrey Mihályt. A vádak között ilyenek is szerepeltek: a szinigazgató nem cserélte ki a színházban lévő rossz villanykörtéket, nem jelentette be, mikor a társulat elment Temesvárra, nem tett eleget egyéb kötelezettségeinek, stb. Mialatt Popa a jelentést olvasta, több magyar tanácsfag közbekiáltott:

— Kiteszietta a jelentést?

Velcssov Géza dr. alpolgármester közölte, hogy a jelentést maga a tanácsos teszi, miután a permanens bizottság nem tárgyalta le. Kerpel Izsó felszólal ez ellen és követeli, tartsák be a régi rendet, amely szerint minden jelentés a permanens bizottságon keresztül mehet csak a tanács elé. Sajnálattal konsta-

lálja, hogy a város most eltért a rendtől. Popa Constantin kijelenti, hogy a törvény módot ad neki, hogy véleményét bejelentse, mire többen közbekiáltanak:

— Nem engedjük megnevosítani ezt a rendet!

Lantos: A permanens bizottság elé vigyük a jelentést.

Vita keletkezik Popa és Kerpel között, majd Luta Cornel dr. polgármester felveti a kérdést,

vajon van-e egyáltalában értelme a színházi szerződésnek?

Kijelenti, hogy nem fontos, miszerint a referens a permanens bizottsággal ismertesse véleményét, joga van ezt a tanács előtt is megtenni. Javasolja, engedjék meg a tanácsosnak, hogy jelentését tovább olvashassa. Popa Constantin ezután befejezi jelentését, amely után az ügyben váratlan fordulat történt. Széll Lajos dr. szólal fel és azt javasolja, hogy

a városi tanács ne vesztesse idejét a színházi szerződés ügyével, amikor már amúgy is a szezon közepén vagyunk.

Fenn kell tartani az idén a mostani állapotokat, amikor a szinigazgató városi határozat alapján bérlte a színházat és a szerződés megvitátását a jövő szezonra kell hagyni. A tanács elfogadja az indítványt.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Négyszáz millió lej körül folyik a harc néhány cukorgyár és negyvenezer répa-termelő között

A cukorárak leszállítása még mindig késik — Milyen feltételeket szab a cukorkartell?

Bucurestiből jelentik: Röviden megírtuk, hogy a legutolsó cukorleszállítási konferencia eredménytelenül zárult. Manolescu beszédében rámutatott arra, hogy a cukorfogyasztás súlyosan visszaesett, az állam bevétele a cukortaxákból aggasztó mértékben csökkent. Ennek oka az, hogy a fogyasztóközönség lemond a cukor-fogyasztásról, mert nem tudja megfizetni a jelenlegi magas árakat.

A cukorgyárosok nevében Dinerman, a Banca Moldova vezérigazgatója válaszol és kijelentette, hogy a cukorgyárosok hajlandók engedni az eddigi árakból, ha:

1. az állam mérsékli a cukorra kivetett taxákat.

2. Ha a cukorrépa-termelők olcsóbban adják a cukorgyártáshoz szükséges cukorrépat.

Egy másik konferencia is volt a kereskedelmi miniszteriumban. Ez a cukorgyárosok és a cukorrépa-termelők között folvlt le.

A gyárosok és a cukorrépa-termelők között hetek óta tartó konfliktus van, melyet még e-ideig nem sikerült elsimitani. A tavaly megkötött megállapodás szerint a gyárosok minden beszállított vagon cukorrépa-ra a leszállítás alkalmával nyolcezer lej-t fizettek és most kellene kifizetniük a hátralékos 3300 lejt.

A cukorgyárosok azonban arra hivatkoznak, hogy a termelt cukor nagyobb részét csak külföldön tudták elhelyezni, dumping-áron és súlyosan ráfizetnének, ha a cukorrépa-termelőknek kénytelenek volnának a vagononkénti 11300 lej teljes árat megfizetni.

Ez a vagononkénti 3300 lej különbség összesen 400 millió lejt tesz ki. Ennyi a vitás összeg. Negyvenezer répa-termelő áll szemben néhány cukorgyárral. Egyik oldalon a jogos igény, a másik oldalon a hallatlan falánkság. Vajon melyik oldalra billen majd a 400 millió lej?

Az IPAROS OTTHON

vasárnap,
március 1-én
este 9 órakor

DIÓSI LAJOS
100-ik szereplésének jubileumára

színré hozza „Szerbusz Sára” és a „Francia négyes” című 2-2 felvonásos vígjátékokat. — Előadás után tánc.

A városi tanács leszállította az értékvámokat

Szabályrendeletek a tanács előtt — Bevezetik ismét a kataszteri illetéket — Vita a vidékről jövő kocsik taksája körül

Aradváros tanácsa ma délután tartott ülésén három szabályrendeletet tárgyalt le. Az első a kataszteri illetékekről szóló szabályrendelet, amelynek létesítését azért találta szükségesnek a város, miután ki kell egészíteni a katasztereket. *Berzovan* János a pénzügyi osztály főnöke referálta az ügyet a tanácsnak, a mely elé hivatalos javaslatot terjesztett, hogy a belvárosi háztulajdonosok 300 lejt, a sarkadiak 200 lejt, a pernyávaiaak, ségaiak, gájiak és Mossóczy-telepek 100 lejt, míg a mikelakaiak és buzsákiak 50 lejt fizessenek évenként kataszteri taksá címén. A gazdákat két holdig felmentik a taksá fizetése alól, azon felül pedig tíz lejt fizetnek holdankint.

A vita során *Popovics* iskolaigazgató arra kérte a tanácsot, tegyen különbséget magán- és bérlház között, míg *Pausessti* Miklós az illeték bevezetése ellen emel szót. *Lutai* Cornel dr. polgármester válaszképpen kijelentette, hogy a taksát csak a jövő évben vezetik be és csak addig, amíg a kataszterek kiegészítése meg nem történt. *Lantos* és *Blaskovits* felszólalása után a tanács elfogadja a szabályrendeletet.

A következő szabályrendelet a vidéki kocsik számára előírt köveztvám kérdését tárgyalta. Itt a hivatalos javaslat arra hivatkozott, hogy az Aradra bejövő vidéki kocsik rongálják az aszfaltot és így igazságos, hogy hozzájáruljanak annak fenntartásához. *Pausessti* Miklós tiltakozik ez ellen, *Kerpel* Izsó viszont nem találja igazságtalannak a város elvét. *Constantinescu* Sándor felszólalásában hivatkozott arra, hogy ha valaki autón *Curitci*-ra készülne és minden községben hasonló elvet vallának, ugy kissé költséges lenne az autót. Egyáltalában nem találja helyesnek a vidéki kocsik megadóztatását. *Lutai* dr. kifejté, hogy a vidékiek eddig is fizették a taksát s ezentúl sem fizetnek többet, de a szabályrendeletre szükség van, hogy ezt a kérdést rendezze. A polgármester indítványára végül a tanács albizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. Az albizottság tagjai: dr. *Velcsov* Géza, dr. *Parecz* Béla, *Kerpel* Izsó, *Pausessti* Miklós és *Chera* János lettek.

Utolsó szabályrendeletként az értékvám-szedésről szóló rendelet módosítása volt. A vá-

Ideiglenes a vasúti tarifarevizio

Májusra várható az általános díjsökkentés

Bucurestiből jelentik: Gazdasági körökben nagy érdeklődést váltott ki az a hír, hogy a CFR revizio alá veszi a teherárutarifát. Beavatott forrásból származó értesülésünk szerint, két különböző célú tarifarevizio van előkészítés alatt.

A jelenlegi akció csak átmeneti intézkedés, amely azt a célt szolgálja, hogy a lehetőségek figyelembevételével,

csökkentse azoknak a tömegárucikknek a fuvardíját és ezeknél is főként az export-tarifáját, amelyek a tavaly megállapított tarifátételeket nem bírták meg.

A leszállítás nem egyszerre, hanem turnusokban történik, az érdekelt szállító-cégek kezdeményezésére.

A vasutigazgatóság e heti ülése mintegy 30 tömegcikk fuvardíjainak mérséklésére vonatkozó kérdések felett fog dönteni.

Ettől függetlenül megindult az anyaggyűjtés az általános tarifareviziora, melyet még *Vidrighin* bejelentett. A generális revizió állítólag egészen új vasúti politika bevezetését fogja jelenteni. A szükséges anyag összegyűjtése legalább áprilisig fog tartani és így az általános tarifarevizio megkezdésére május előtt nem lehet számítani.

ros vezetősége itt tekintetbe vette, hogy egyes áruk értéke erősen csökkent az utóbbi évek alatt és ezért 40-50 százalékos taksaleszállítást eszközölt az egyes áruknál. A tanács tagjai örömmel fogadták az új szabályrendeletet, amely — a többivel ellentétben — anyagi előnyt jelent a kereskedőknek és iparosoknak. *Zima* Tibor felszólalásában ezt ki is fejtette és a tanács elismerését tolmácsolta a város vezetőségének, amely megértette a mai helyzet szükségességét és leszállította az áruk súlya után kivetett taksát. Kiseb módosításokat javasol, majd *Blaskovits* István és *Omescu* Cornel hozzászólása után a tanács egyhangulag elfogadja a harmadik szabályrendeletet is.

Végre pénzükhöz jutnak az optánsok

Hír érkezett a hágal egyezmény ratifikálásáról — Magyar államkölcsönt készítenek elő a nemzetközi pénzpiacn

Párisból érkezett magánjelentések szerint a francia kormány már előkészítette a hágal egyezményre vonatkozó javaslatot, amelyet február 28-án terjeszt be a képviselőházhoz ratifikálás céljából. Amennyiben a várva-várt francia hozzájárulás megtörténik, ugy az összes garans nagyhatalmak hozzájárulása megtörtént, miáltal elsősorban szabaddá válik az ut a magyar államkölcsön lekötésére és megkezdődhetnek az ugynevezett optánskövetelések likvidálására vonatkozó egyenkénti tárgyalások, aminek folytán azután az optánsok is hozzájuthatnak 10-12 évi várakozás után követelésükhöz és kötvényeikhez.

Revizio, majd árlejtés alá kerülnek a kiadott italmérési engedélyek

Aprilisra tervezik az árlejtések kiírását — 5 évre adják ki az engedélyeket —

Bucurestiből jelentik: Az italmérési engedélyek árlejtésének megtartására vonatkozó törvénytervezet végre elkészült és az kimondja, hogy egységesítik az erdélyi rendszert a regáli rendszerrel és Erdélyben is ugyanugy fogják az italmérések kiadását kezelni, mint a regátban kezelték eddig, azaz árlejtések útján adják ki.

A tervezet szerint az összes italmérési en-

gedélyek előbb revizio alá kerülnek és a megtartott revizio után kürik az árlejtést, amelyen az italmérési jogot a legtöbbet igénynek öt évre adják ki. Az árlejtés megtartásának napján az első évi bért előre ki kell fizetni.

A törvénytervezet hír szerint ugy intézkedik, hogy az árlejtések előtt tartandó revizio a városi italmérési engedélyekre nem vonatkozik.

Huszonhét milliárd lej adósság fojtogatja a romániai földműveseket

A Banca Nationala új összeírása ötven százalékkal al-

acsonyabb végösszeget hozott ki az eddigi eredményeknél

BUCURESTIBŐL táviratozzák: A Banca Nationala hónapokkal ezelőtt körkérdezt intézett a bankokhoz, hogy mennyi a jelzáloghitelezésük? Az akkori összeírás nem volt pontos, mert a kéthárom kézen átment, visszszámított tartozásokat kétszer-háromszor is szerepeltették a kimutatásokban s így egy 50-60 milliárdos végösszeg jött ki.

A Banca Nationala új összeírását rendelt el és a paraszadósságok végösszegét most 27 milliárd leiben állapítja meg.

— SZTRAJK A BÁNÁTI ELSŐ TEXTIL-IPAR TELEPÉN. Temesvárról jelentik: A tegnapi vörös nap izgulmának ma különös utórezgését támadtak Temesváron. Amint megértük, a rendőség tegnap mintegy 50 munkást őrizetbe vett, akiket a vörös nap előkészítésével gyanúsítottak. A rendőség értesítette a Bánáti Első Textilipar igazgatóságát, hogy munkásai közül 12 az előállítottak között van. A vállalat ma reggel felmondott ennek a 12 munkásnak, mire a gyár mintegy 80 munkása ma reggel letette a szerszámokat s kiváltak a műhelyekből a Dózsa-téren levő szakszervezeti otthonhoz, ahol a további teendők felől fognak határozni.

— **Hatástást szenved a gépiizemek komercializálása.** A városi tanács mai ülésénél tárgysorozatán egy olyan pont szerepelt, amely már régen aktuálissá vált: a gépiizemek komercializálásának kérdése. Ma sem tudtak azonban határozni a kérdésben, mert kiderült, hogy a tanács tagjai nem ismerik megfelelően ezt a fontos problémát. Ezért *Parecz* Béla

dr. javaslatára a tanács albizottságot delegált az ügy tanulmányozására. Az albizottság tagjai: *Zima* Tibor, dr. *Parecz* Béla, dr. *Borneas* Gyula és dr. *Ursu* János lettek. Az albizottság a jövő tanácsülésen tesz konkrét javaslatot.

— Közel 29 millió pengővel csökkent a magyar bankjegyforgalom. Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank jegyforgalma február 15-iki kimutatása szerint a február 7-iki forgalommal szemben 28.88 millió pengővel 368.35 millió pengőre csökkent. E csökkenést előidézte a váltótárcaállomány 17.28 millió pengős apadása, a giroköveteléseknek az állam részéről történt befizetés következtében előálló 4.1 millió pengős növekedése, valamint az „Egyéb követelések”-ből befolyt 6.8 millió pengő. Ugy az ércéskizlet, mint az „Egyéb tartozások” lényegtelen változást tüntetnek fel.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

Tavaszi női és leányka felöltő és ruha újdonságok megérkeztek

Iuliu PLESZ Gyula

céghez, Arad, a színház hátsó bejáratával szemben, A. Consum hitelkötvényekével vásárolható nálam 6 HAVI RÉSZLETRE.

Rádió műsor.

— Romániai idős. —

PÉNTEK, február 27.

Bucuresti 13 Gramofon. 23.50. Gramofon. 17. Há-
zizenekar. 18.15. Háizzenekar. 20.30 Gramofon. 21. Ver-
di: Aida, gramofonon. — Budapest. 10.15. Gramofon-
hangverseny. 13.05. Az Egyetemi Énekkarck Szóló-
kvartettjének (Imre Vince, Olgay Oszkár, Arany Sán-
dor, Balla Károly) hangversenye. 5. München Mariska
rádiós delutánja. 6.25. Radosné Bock Hilda bécsi dala-
kat énekel schrammelzene-kísérettel. 7.15. Szép Ernő
felolvasása. 1. Versek. 2. A puli. Novella. 7.45. Halász
Gyula előadása: „Helyes magyarság, magyar helyes-
írás.” 8.15. Mocsányi László és Lakos Tibor zenehumo-
risták hangversenye. 9.15. Szatmári Tibor zongoramű-
vész hangversenye. 10.30. A m. kir. 1. honvédegyaloz-
red zenekarának hangversenye. — Bécs. 12. Klasszi-
kus operettek. gramofonon. 13. Könnyű zene gram-
fonon. 14.10. Könnyű zene gramofonon. 16.25. Cerd-
zenekar. 20.30. Az állami opera előadásának közvetíté-
se (közelebbi a műsor nem ad.) — Belgrád. 12.30.
Gramofon. 13.45. Háizzenekar. 16. Gramofontánczene.
18.30. Népdalok. 19. Kávéházi zene. 21. Népdalok. 21.30.
Hangverseny. 22.30. Orosz népdalok. 23. Hárfahangver-
seny. 23.50. Háizzenekar. — München. 22. Wagner:
Jelenetek a Trisztán és Izolda II. felvonásából. — Prága
20.30. Átvitel az új német állami színházról. Manfred

Gurlitt: Katonák c. 3 felvonásos operája. — Pozsony.
20.30. D'Albert: Heccvek alján című operája.
SZOMBAT, február 20.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 17. Ka-
tonazene. 18.15. Katonazene. 20. Gramofon. 21. Mozart
ünnepély. — Budapest. 10.15. A m. kir. államrendőr-
ség zenekarának hangversenye. 13.05. A rádió házi-
kvartettjének hangversenye. 6.35. Csorba Dezső és
cigányzenekarának hangversenye. 7.10. „Téli testápo-
lás.” Bucsányi Gyula dr. előadása. 7.35. A Budapesti
Hangverseny Zenekar rendkívüli hangversenye a Vi-
gadó nagyszínházban. 11.15. A m. kir. Operaház tagjai-
ból alakult zenekar hangversenye. Majd: Kiss Lajos
és cigányzenekarának hangversenye a Gellért-szálló-
ból. — Bécs. 12. Tarka gramofon. 13. Wacek-zenekar.
14.10. Déli zene folytatása. 18.15. Kamarazene. 23.15.
Burgszínházi akadémia. A burgszínházi sportklub ek-
adásának közvetítése. — Belgrád. 12.30. Gramofon.
13.45. Háizzenekar. 17. Gramofon. 18. Énekszámok.
18.30. Háizzenekar. 21.30. Hangverseny. 23.20. Gra-
fontánczene. — Berlin. 17.05. Sturmman író felolvasása.
17.30. A rádiózenekar hangversenye, közben film-
szemle. 19.30. Szonáták. 20.35. Gramofon. 23.10. Tánc-
zene. — Milano. 17.45. Gramofon. Genova: kávéházi
zene. 20.30. Könnyű zene. 21.30. Könnyű zene. 21.45.
Operettelőadás, utána gramofon. — Prága. 12.15. Gra-
mofon. 13.30. Rádiózenekar. 17.30. Mor. Ostrava-
19.30. Német leadás: Régi mesterek zongoraszerze-
ményei. 20.40. Fuvószene. 21.30. Belgrád. 23.55. Mor.

Ostrava 25.ig. — Róma. 18. Zenekari hangverseny.
21.45. Operaelőadás.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátaink, kedves ismerőseink és szíves jóakaróink, valamint Zoltán fiunk tisztelt kartársai, akik felejtetlen drága szíves részvételükkel, vigasztaló szavaikkal, illatos virágaikkal és kedves halottunk végtisztességénél való becses megjelenésükkel hozzájárultak gyász-
baborult szívünk fájdalmának enyhítéséhez, fogadják szívükből jövő hálás köszönetünket.

Arad, 1931. február 26.

cselneki Remenyik László és neje.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szö
hétköznapi 4, vasárnap 5 Lel, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb
hirdetés ára 10 szög hétköznapi 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel ki-
vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal
felelős magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely ered-
eti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbellyel ellátott
kérdések közzétételére vállalkozunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő
postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre
vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

LEVELEZÉS.

BAGASZKODÓ igaz barátja volnék oly
nőnek, aki ezt önzetlenül viszonzni
tudná. Leveleket „Lulu” jellegre az Aradi
Közlöny kiadójába kérek. 656

ALKALMAZÁS.

Nincs többé eselédmizéria!

Tegyén közzé apróhirdetést az
„Aradi Közlöny”-be,
dörék mindegest, jó szakácsnőt kap.

JOLFOZO SZAKÁCSNÓT éves bizonyít-
ványai uriházhoz azonnalra keresek.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalá-
ban.

MINDENFÉLE munkát vállalom szerény
díjazás mellett. Ösv. Stainer Ignác,
volt Illés-ucca 9. 200

FÜSZER-, vas- és rövidáru szakmában
többéves jártas komoly segéd, azonnal
felvételték Fuchs, Gurahont. 650

DEUTSCHE Beamtin mit rom. Sprach-
kenntniss und gutem Zeugnisse sucht
Stelle in einem Büro. Näheres bei Herrn
Dr. Pécsi, Str. Bratianu 2. (Minorita-
palais). 652

LAKÁS.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren
kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 200

JÓKARBAN lévő 5 szobás lakás kiadó.
Str. Horia (Széchenyi-ucca) No. 4. számú
házban. 651

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen
közvetlen 2 szoba, előszoba, konyhából
álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asz-
talon Sándor-u.) 3. 800

KIADÓ a Strada Consistoriului (volt
Baltayány-u.) 29. szám alatt 4 szobás
moderna lakás május 1-re. 653

KÉTSZOBÁS, konyhás 1-ső emeleti lakás
a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

GARANTALOM A BIZTOS

ÉS GYORS SIKERT úgy az eladó,
mint a vevőnek, ha 10 év óta fennálló
bizományi üzlettemhez fordul. Megren-
delőim részére sürgősen keresek 12 sze-
mélyes komplett ezüst evőeszközt, ezüst
tálakat és tálcákat, antik ezüstököt, per-
ssa ebédlőszőnyegeket és szalon teri-
tőket, Thonet székeket, márkás figurális
porcellánokat, díszlámpákat, Bieder-
mayer vagy empir függőlámpát és író-
asztalt stb. Kivánatra házhoz
megyek. — SALGÓNE bizo-
mányi üzlete Arad, Strada Horia
(Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

Tűztől megmentett hasznavehető áruk

esernyők,
napernyők,
nyakkendő, ri-
dikülök és más
egyéb cikkek

elárusítása

Ernyő és nyak-
kendő áruház-
ban (Fischer
Eliz-palota).

Minden nap délelőtt fél
10-kor kezdődik és este
fél 7-ig folytatódik a

ÜZLETEK.

ÜZLETHELVISEŐ a Szabadság-tér sar-
kánál ahol hosszú évtizedeken át nagy
vevőkörrel rendelkező kelmefestő és
tisztítóüzlet volt azonnalra kiadó Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen
nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

MODERNÜL felszerelt malomhoz keres-
kedelmi liszt előállításához 8tr. zázezer
lejjel társ keresetük, pénzére 80%-ot
biztosítottunk. Cím az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 654

EGY jóforgalmu ósmészárszék, betegség
miatt átadó. Kohn, volt Tökölly-tér. 649

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.

Olcsón jut hozzá,

ha azt, amire szüksége van, az

„Aradi Közlöny”

apróhirdetése útján keresi.

GYÖNYÖRU VITRINEK 3500 L,

restaurált intarziás szekrények 3500 lej,
ezüst gyertyatartók, antik ágyak, Bieder-
mayer fotelok és divány, hintaszék, asz-
talok, tükrök, festmények, álló villany-
lámpák, toalettgarnitúrák, ebédlő és ösz-
szekűd perssa és gyári szőnyegok, foto-
lok, szalónok, garcon és complete hálóok,
ebédlők, uriszobák, szalonberendezések,
zongorák, pianinók, hegedők, dísztár-
gyak, íróasztalok, könyvszekrények,
stb. stb. eladók. SALGÓNE
bizományi üzlete Arad, Str. Horia
(Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

MENYASSZONYOK VALAMINT BU-
TORVÁSÁRLÓK FIGYELMÉBE! Alig
használt gyönyörű faragású modern,
fényezett, diófaiból készült komplett
ebédlő, valamint egy csodaszép modern
komplett francia háló jávorfaiból, egy
új ízhér konyhaberendezés, valamint
több értékes dolgok, melyek alig hasz-
náltak elköltözés miatt azonnal eladó.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek
tisztítására kisebb fét-thon keresek
megvételre. Cím az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 100

MACULATURA PAPIR 5 kgros csoma-
gokban, rendkívül olcsón kapható az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

INGATLAN.

ELADÓ HAZ 620 négyszögöl telekkel.
Dna Balasa (volt Purgly Lajosné-ucca)
149. sz. 623

STR. ROMÁNULUI (Zrinyi-ucca) 12. sz.
ház eladó. Ertekezhetni ugyanott. 641

Maculatura papir 5 kgros cso-
magokban olcsón kapható az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Vizumát pontosan és előnyösen Arad leg- Sándor Ferenc-cég intézi.
régibb vizumirodája